

Helyzetfelmérés és a hatékonyságnövelés lehetőségeit bemutató tanulmány

4. fejlesztési elem: Feladat ellátási és finanszírozási modell kidolgozása

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0090 kódszámú Szervezetfejlesztési projektje

2014. június 30.

DOKUMENTUM ADATLAP

A projekt címe:	Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata ÁROP-1.A.5-2013-2013-0090 kódszámú Szervezetfejlesztési projektje
A pályázat kódszáma:	ÁROP- 1.A.5-2013-2013-0090
Fejlesztési elem:	4. Feladat-ellátási és finanszírozási modell kidolgozása
Dokumentum címe:	Helyzetfelmérés és a hatékonyságnövelés lehetőségeit bemutató tanulmány
Dokumentum verziószáma:	v3.0
Módosítás rövid leírása:	Észrevételek átvezetése
Dokumentum készítője:	AAM Tanácsadó Zrt. (a továbbiakban Tanácsadó)
Dokumentum készítésének dátuma:	2014. június 30.

TARTALOMJEGYZÉK

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
2. BEVEZETÉS	10
2.1. A jelen fejlesztési elem célja	10
2.2. Előzmények	11
2.3. Munkamódszer	14
3. HELYZETFELMÉRÉS	22
3.1. Köznevelés	22
3.1.1. Óvodák helyzete Dunaújvárosban	26
3.2. Szociális Intézmények	39
3.2.1. Bölcsődék helyzete Dunaújvárosban – Bölcsődék Igazgatósága Dunaújváros	40
3.2.2. Egyesített Szociális Intézmény és Árpád Házi Szent Erzsébet Idősek Otthona	53
3.2.3. Gyermekevédelem és családsegítés – Útkeresés Segítő Szolgálat	65
3.3. Közművelődés	80
3.3.1. Művelődési Házak	81
3.3.2. Múzeum	84
3.3.3. Könyvtár	88
3.4. Közétkeztetés	92
3.4.1. Közétkeztetés helyzete Dunaújvárosban	94

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen tanulmány az Államreform Operatív Program keretében megvalósuló szervezetfejlesztési projekt 4. fejlesztési elemében nevesített feladat ellátási és finanszírozási modell kidolgozásához kapcsolódóan tartalmazza a **jelenlegi helyzetkép átfogó bemutatását és rámutat egyes hatékonyságnövelési lehetőségekre.**

A feladatkiírás szerint a cél a köznevelési-oktatási, valamint szociális, közművelődési, gyermekvédelmi intézmények, illetve az önkormányzat által üzemeltetett konyhák, diák- és felnőtt étkeztetési feladatokat ellátó intézmények vizsgálata. **A fejlesztési elem fókuszában tehát a bölcsődék, óvodák, az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád házi Szent Erzsébet Idősek Otthona, az Útkeresési Szolgálat, valamint a közétkeztetés és a közművelődés feladat ellátási és finanszírozási gyakorlata áll.**

Az elemzés során két módszert alkalmazunk: Egyrészt a benchmarkelemzést, másrészt a feladatfinanszírozás vizsgálatot.

- **Benchmarkelemzés:** Összehasonlítottuk különböző települések azonos feladatokat ellátó intézményeinek gazdálkodását, működését, melyek alapján következtetéseket és javaslatokat tudunk tenni egy hatékonyabb, eredményesebb működésre.
- **Feladatfinanszírozás vizsgálata:** A jogszabályban meghatározott feladatfinanszírozási szint, valamint a ténylegesen megvalósuló feladat ellátás közötti eltérés kimutatása és elemzése.

Fontos: az elemzés a 2013-as év adatait vizsgálta!

A benchmark intézményi körbe a következő települések intézményeit vontuk be: Rákosmente (Budapest XVII. kerület), Dunaújváros, Érd, Komárom, Kispest (Budapest XIX. kerület).

Az elemzés inkább széleskörű, nem olyan mély, hogy minőségi különbségeket tudjon kimutatni az egyes közszolgáltatások között. Ugyanakkor alkalmas arra, hogy egyes területeken kimutassa a szélsőértékeket, akár a nagyon kedvezőtlen, akár a nagyon kedvező eredményeket, és felhívja a figyelmet a további vizsgálatok szükségességére.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek az óvodákkal kapcsolatban:

Kapacitásoptimalizálás

- Szükséges a kapacitás optimalizálás lehetőségeinek további vizsgálata, mert vannak tartalékok a férőhelyekben, valamint a pedagógusok leterheltségében is. A kapacitások optimalizálása során figyelembe kell venni, hogy ősztől már kötelező lesz valamennyi 3 éves gyermek elhelyezése.
- Törekedni kell arra is, hogy a kapacitások jobb kihasználtsága mellett lehetőleg a túlterheltségeket is megszüntessék az átalakítások (pl.: 100% fölötti kihasználtsággal működő óvoda).

Személyi és dologi kiadások csökkentése

- A fajlagos személyi kiadások egyértelműen magasak, de szerencsés lenne, ha ezen az arányon nem elbocsátásokkal és óvoda bezárásokkal, hanem újabb gyermekek felvételével lehetne javítani.
- Egyértelműen vizsgálni szükséges a dologi kiadásokhoz tartozó rezsi jellegű kiadások és ezen belül elsősorban a fűtési kiadások összetételét és nagyságát, mert a benchmark elemzés kedvezőtlen értékeket mutat, igaz, ennek elsődleges oka az alacsonyabb kihasználtság.
- A rezsi kiadások területén is van tér további hatékonyságnövelésre. Megtakarítást segítő példák:
 - o Fűtés kapcsán ilyenek lehetnek: épületek külső szigetelése, nyílászárók cseréje, távhőről történő leválás (amennyiben releváns), korszerű kazánok alkalmazása, korszerű fűtés-szabályozási rendszerek alkalmazása.
 - o Elektromos áram használat esetében ilyenek lehetnek: energiatakarékos fényforrások alkalmazása, napenergia hasznosítása, időkapcsolók beiktatása, energia hatékony berendezések használata.
 - o Vízhasználat kapcsán ilyenek lehetnek: takarékos vízcsapok használata, takarékos WC öblítők alkalmazása, automata öblítés alkalmazása, szürke víz és esővíz hasznosítása pl. a locsolásban.
- Bizonyára az önkormányzat szakemberei tisztában vannak ezekkel a lehetőségekkel, és elsősorban pénzügyi okai vannak a korszerűsítések halogatásának. Az önkormányzat pályázati munkatársainak kiemelt fontosságú feladata kell legyen, hogy a 2014-20-as uniós források között minél több óvodai korszerűsítésre fordítható pénzt vonzzon be a település számára. A számok alapján, ha csak 20.000 forinttal sikerülne csökkenteni az egy óvodásra jutó dologi költségek összegét – amivel még mindig távol lenne Dunaújváros Érdtől vagy Kispesttől (M7 mutató) -, az **közel 27,5 M forintos megtakarítás** az önkormányzati büdzsé számára!

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek a bölcsődékkal kapcsolatban:

- A *dologi kiadások* települési összehasonlításban átlagosnak, sőt alacsonynak mondhatóak, ezen belül a rezi költségek kimondottan alacsonynak tekinthetők.
- A *személyi kiadások* tekintetében a települési összehasonlítás többletet mutat, azaz érzékelhető egyrészt, hogy a város kapacitásaihoz képest kevesebb gyermek jár az intézményekbe, illetve a foglalkoztatott szakdolgozók száma magasabb annál, mint amit a gyermekszám indokol (a csoportok számához képest megfelelő, csak a csoportok feltöltöttsége nem elégséges). Előremutató megoldás lenne és a kívánt hatékonyságot is megteremtené, ha az aktuális szakdolgozói létszám mellett bővülne az ellátott gyermekek száma. Az 5 bölcsődés / szakdolgozói arányszám egy elfogadott és jó hatékonyságmutató. Az M14B ábrából megállapítható, hogy a Makk Marci bölcsőde esetében az alacsony érték az alacsony kihasználtságból adódik (keves gyermek jár az adott intézménybe). A Hétszínvirág bölcsőde esetében a magas kihasználtság mellett is alacsony az egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma, amit a jelentős számú sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermek jelenléte magyaráz.
- A tanulmányban vizsgált, 2013-as adatokból összességében megállapítható, hogy szabad kapacitások vannak a településen, mind a bölcsődei férőhelyeket tekintve, mind pedig a szakdolgozó létszámot tekintve.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek a házi segítségnyújtással (HSNY) kapcsolatban:

- A HSNY működési hatékonysága és „aktivitása” települési összehasonlításban kedvező. Mind az egy főre jutó személyi kiadások, mind pedig a dologi kiadások tekintetében a legalacsonyabb értéket produkálta Dunaújváros a többi településsel összehasonlítva. A vonatkozó jogszabályi megfelelés vizsgálatakor, ugyanakkor, megállapítható, hogy az ellátottak számához hozzárendelt szakdolgozók száma jelentősen meghaladja az előírt létszámot. A rendeletben előírt 9 ellátott / szociális gondozó átlagtól jelentősen több gondozót foglalkoztatnak, ennek ellenére a települési összehasonlításban alacsony a fajlagos személyi kiadás összege. Ennek az a magyarázata, hogy az összehasonlításban szereplő többi településen az ellátottak számához viszonyítva még magasabb a gondozók száma, így személyi jellegű költségeik is fajlagosan magasabbak, mint a dunaújvárosi intézményé.

- Tipikus problémát szokott jelenteni a HSNY területén, és ez a dunaújvárosi létszámtöbblet oka is, hogy amennyiben a település kiterjedése nagy, a gondozottakat tömegközlekedési eszközökkel, hosszú idő alatt érik csak el a gondozók, ezért nem tudják vállalni azt, hogy 1 gondozó 1 nap alatt 9 ellátotthoz jusson el. Természetesen a feladatok is igen sokrétűek és gyakran egy ellátott igényei is több óra ráfordítást jelentenek. Mindenképpen szükséges a települési sajátosságokat részleteiben is vizsgálni, és feltárni azokat a lehetőségeket, amelyek biztosítanák, hogy a gondozók gyorsabban és időtakarékosabb módon tudjanak kiszállni a gondozottakhoz.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek az idősök otthonával kapcsolatban:

- Az idősök otthona mint szociális ellátás aktív, majd négyszerese a fajlagos ellátotti szám, mint Érden. Működési hatékonysága települési összehasonlításban viszont kedvezőtlennek tűnik. A dunaújvárosi idősök otthona működési kiadása magasnak mondható, elsősorban a magas személyi kiadások miatt mutat kedvezőtlen képet. A jogszabályi megfelelés vizsgálatkor megállapításra került, hogy az ellátottak számához viszonyítva több szakdolgozó áll alkalmazásban, mint amit a jogszabály előír. A jelenlegi helyzet és a jogszabályi előírás között jelentős különbség van, azaz mintegy 15 fővel több szakdolgozó áll az ellátottak rendelkezésére. A magas személyi kiadások összegének csökkentésére lehetőséget teremt a szakdolgozói létszám optimalizálása, amely során természetesen figyelembe kell venni azt is, hogy ne csökkenjen a szolgáltatás színvonala.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálatokkal kapcsolatban:

- A Gyermekjóléti Szolgálat esetében elmondható, hogy települési összehasonlításban az egy szakdolgozóra eső bérköltségek közel azonosak (mindenhol a közalkalmazotti bértáblát követik). Így nyilvánvaló, hogy a fajlagosan magas személyi kiadásokat (M32) a szakdolgozók számának relatív többlete adja (más településhez hasonlítva). Ugyanakkor az EV6-os mutató alapján látható, hogy a jogszabályi előíráshoz képest létszámhiány van. Részletesen összehasonlítva ezért Dunaújváros adatait például az érdiekkel, elmondható, hogy Érden az 1237 ellátottat mintegy 12 fő szakdolgozó látja el, amely erősen túlterhelt viszonyokat mutat. Megállapítható tehát, hogy a személyi kiadások más településekkel összehasonlított fajlagosan magas értéke nem rossz költséghatékonyságot mutat, hanem az alacsonyabb értékeket produkáló településeken tapasztalható jelentős személyi túlterheltség áll mögötte.

- További vizsgálatra érdemes terület lehet, hogy míg Dunaújváros az 1000 lakosra jutó ellátott gyermekek tekintetében (M30) a vizsgált települések között az egyik legmagasabb értéket produkálja, addig az M34-es mutatónál (3.2.3.2. fejezet) az ellátott családok száma Dunaújvárosban a legalacsonyabb a lakosságszámhoz viszonyítva. Tekintettel arra, hogy a két szervezet együttműködése hagyományosan szoros, a szakmai szervezetek számára további vizsgálatra javasolt, hogy miért kapunk fajlagosan alacsony ellátotti számot a családsegítés esetében.
- Dunaújvárosban a családsegítő szolgálat aktivitása elmaradni látszik az összehasonlításban szereplő más településektől. Látható, hogy míg a szakdolgozói létszám megfelel a város méretének, a fajlagos ellátotti szám itt a legalacsonyabb, ez eredményezi összességében a kedvezőtlen fajlagos költségmutatókat (egy ellátottra jutó kiadások mértéke magas). Kívánatos cél az ellátottak számának növelése a meglévő infrastruktúra és személyi kapacitás megtartása mellett.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek a közművelődéssel kapcsolatban:

Művelődési ház

- A települési összehasonlítások eredményeként megállapítható, hogy Dunaújvárosban a művelődési házak (Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza, illetve az MMK) működése a legkevésbé költséghatékony. A művelődési házak személyi és infrastrukturális (dologi) kapacitásai nincsenek összhangban a település méretével, igényeivel, és/vagy lehetőségeivel.
- Javasolt további részletes hatékonyságvizsgálattal feltárni a fejlesztési lehetőségeket!

Múzeum

- A települési összehasonlítások eredményeként megállapítható, hogy Dunaújvárosban a múzeum működése kevésbé költséghatékony. A kiadások szerkezetét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy elsősorban a személyi kiadások fajlagos összege magas, de a dologi kiadások területén is van fejlesztési lehetőség. Javasolt a múzeum tárgyi és személyi infrastruktúráját a potenciális látogatók nagyságrendjéhez igazítani. A hatékonyságnöveléssel elképzelhető, hogy megtakarítható a mostani 3,6 M forintos önkormányzati hozzájárulás.

Könyvtár

- A dunaújvárosi könyvtárat szinte teljes egészében az önkormányzat finanszírozza, minimális állami támogatás mellett. Megfontolandó, hogy egy ekkora településen szükség van-e két könyvtári egységre, mikor a majdnem kétszer ekkora Rákosmentén is csak két egység van. Látszik továbbá, hogy a személyi állományhoz kapcsolódó kiadások fajlagosan magasak, egy részletes felülvizsgálat során javasolt elemezni a könyvtár működtetéséhez szükséges feladatokat, kompetenciákat és szükséges létszámállományt.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek a közétkeztetéssel kapcsolatban:

Szociális konyha

- A szociális konyha jól és hatékonyan működik Dunaújvárosban, a térítési díjak és az állami támogatás 80%-ban fedezik a kiadásokat (a maradék 20%-ot kell az önkormányzatnak támogatásként adnia), a személyi keretek pedig (1 fő többlettel) megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Bölcsődei étkeztetés

- A bölcsődei étkeztetésre a jó minőségű ételek készítése jellemző, a jelenlegi főzőkonyha számát tekintve a létszámkeret megfelel a hatékonysági elvárásoknak. Ugyanakkor Dunaújvárosban a bölcsődék viszonylag közel helyezkednek el egymáshoz (5km-en belül), ezért fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségként elképzelhető a főzőkonyhák számának csökkentése és felváltása tálalókonyhákkal. A jelenlegi 5 helyett 1-2 főzőkonyha kialakításával további megtakarítás érhető el a személyi és a dologi kiadásokat illetően is, tekintettel arra, hogy a tálalókonyhákban nincs szükség szakácsra, kisebb méretű helyiségek is elegendőek és alacsonyabb a rezszi. Természetesen ilyen összevonási döntést csak a lehetőségek és körülmények pontos felmérése alapján lehet hozni, a felvetés további vizsgálatot igényel.

2. BEVEZETÉS

Jelen tanulmány az Államreform Operatív Program keretében megvalósuló szervezetfejlesztési projekt 4. fejlesztési elemében nevesített feladat ellátási és finanszírozási modell kapcsán tartalmazza a **jelenlegi helyzetkép átfogó bemutatását és rámutat egyes hatékonyságnövelési lehetőségekre.**

Az ÁROP projekt egyik célja - a Magyar Programban foglalt célokkal összhangban - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) és a járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Járási tv.) rendelkezéseinek megfelelően az, hogy az önkormányzatokat érintő feladatváltozások következtében a polgármesteri hivatal és az önkormányzatok által felügyelt intézmények szervezeti működésében szükségessé vált változások felméréseinek, megtervezésének, megvalósításának és az eredmények visszacsatolásának támogatását szolgálja. A projekt másik célja az önkormányzatok költségcsökkentésének, hatékonyságnövelésének módszertani és gyakorlati támogatása.

Az Önkormányzat által is megfogalmazott program szintű cél az önkormányzatok helyi szolgáltatás-szervezési reformlépéseinek megalapozása, valamint a helyi közszolgáltatások és a belső működés minőségének javítása.

A célok eléréséhez a program több fejlesztési elemével együttesen járul hozzá, amelyek megvalósítása előtt, az előkészítés során minden önkormányzat saját hatáskörén belül dönthette el, hogy a kötelezően megvalósítandó elemeken kívül mely szabadon választható fejlesztési elemet valósítja meg, melyek számára a legrelevánsabbak.

2.1. A JELEN FEJLESZTÉSI ELEM CÉLJA

A Kormány 2013. január 1-től felállította a járási hivatalokat és az önkormányzatoktól az új hivatalok hatáskörébe helyezte az államigazgatási feladatokat, erőforrásként pedig a járási hivatalokba csoportosította át a feladatot korábban ellátó önkormányzati álláshelyeket és köztisztviselőket. 2013-ban továbbá a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (továbbiakban: KLIK) – az óvodák kivételével - átvett az önkormányzatoktól minden köznevelési intézményt, azonban az üzemeltetési feladatok megmaradtak az önkormányzatoknál. Emellett változások történtek az önkormányzati finanszírozás tekintetében is. A korábbi normatív alapú finanszírozást részben felváltotta a feladatalapú finanszírozás.

A jelen fejlesztési elem végrehajtásával az önkormányzat **helyzetképet** kíván szerezni az önkormányzati fenntartásban vagy működtetésben maradt egyes intézmények feladatellátásáról és finanszírozásának hatékonyságáról, az átalakítás első tapasztalatairól. A fejlesztési elem további célja, hogy a helyzetkép eredményeire építve segítséget nyújtson a finanszírozási rendszer **finomhangolásához**, illetve az önkormányzat helyi szolgáltatás-szervezési lépéseinek **véglegesítéséhez**.

A feladatkiírás szerint a cél a köznevelési-oktatási, valamint szociális, közművelődési, gyermekvédelmi intézményekkel, illetve az önkormányzat által üzemeltetett konyhakkal, diák- és felnőtt étkeztetési feladatokat ellátó intézmények vizsgálata.

A fejlesztési elem fókuszában tehát a bölcsődék, óvodák, az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád házi Szent Erzsébet Idősek Otthona, az Útkeresési Szolgálat, valamint a közétkeztetés és a közművelődés feladat ellátási és finanszírozási gyakorlata áll.

2.2. ELŐZMÉNYEK

Magyarországon a közszolgáltatások jelentős részét az önkormányzatok végzik. A legtöbb közszolgáltatás valamely intézmény, szerv, gazdálkodó szervezet - aktuálisan fővárosi, kerületi, megyei, települési önkormányzati – felelősségi körében és finanszírozásában valósul meg. Az elmúlt évek jogszabályi változásai következtében mind az önkormányzati feladatellátás, mind a költségvetés finanszírozási és tervezési rendszer is jelentősen átalakult.

A Mötv. és a Járási tv. szabályai szakaszosan léptek hatályba: egyes rendelkezései 2012. január 1-jén és 2012. április 15-én léptek hatályba, illetve a 2014. évi általános önkormányzati választások napján lépnek hatályba, de a legtöbb rendelkezése 2013. január 1-jén lépett hatályba.

Az egyik kiemelt változás a járások kialakítása volt. A Kormány célja olyan modern kori járások kialakítása volt, melyek hozzájárulnak a mai közigazgatásnál alacsonyabb társadalmi költséggel működő rendszer létrejöttéhez.

A járási hivatalok olyan államigazgatási feladatokat vettek át a jegyzőtől, amelyeket az állam az elmúlt 20 évben kényelmi szempontok miatt telepített a jegyzők hatáskörébe. A jegyzők által ellátott 12 millió hatósági ügy 90% -a eddig is államigazgatási jellegű volt, ami azt jelenti, hogy ekkora tömegű –az állam által áthárított- pluszfeladat hárult korábban az önkormányzatokra és a jegyzőkre. 2013. január 1-től az állam az

államigazgatási feladatok többségét a saját szervezeti rendszerén keresztül látja el. Az új feladat megosztásnak köszönhetően az összes államigazgatási ügy több mint 40% -a került vissza az államot képviselő járási hivatalokhoz. A jegyzőktől átkerülő államigazgatási ügyek évi közel ötmillió államigazgatási ügyintézészt jelentik a járási hivatalokban. Csak azon ügyek maradtak a jegyzőnél, amelyekhez a helyi viszonyok ismerete elengedhetetlen, vagy amelyekben országosan nem egységes szabályozás és helyi mérlegelési lehetőség is van.

Az önkormányzatoknál jellemzően a ténylegesen helyi szervezést igénylő feladatok maradtak. Az önkormányzati törvény alapján a legfőbb ágazati feladatok a következők:

- a település mindennapjait érintő feladatok (településfejlesztés, településüzemeltetés, hulladékgazdálkodás, közfoglalkoztatás stb.),
- óvodai ellátás,
- szociális és gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások,
- egészségügyi alapellátás, egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, (melyet Dunaújvárosban az Egészségmegőrzési Központ lát el), környezet egészségügy,
- kulturális szolgáltatás.

A feladat ellátási változások mellett jelentős változáson ment át a pénzügyi támogatások szerkezete is. A helyi önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó leglényegesebb új szabályokat az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), valamint az annak végrehajtását szabályozó 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (az Államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendelet) hatályos állapota határozza meg.

A jogszabályok alapján a költségvetési rendeletalkotás során a következő szempontokat kell érvényesíteni:

- A bevételeket, kiadásokat a kötelező az önként vállalt és államigazgatási feladatok tagolásban kell megjeleníteni.
- A költségvetési egyenleget működési és felhalmozási tételek tagolásban kell megjeleníteni.
- Működési hiány nem tervezhető – a Mötv. 111.§ (4) bekezdése alapján –, azaz gyakorlatilag külső finanszírozású működési hiány nem tervezhető, de az előző évi pénzmaradvány felhasználásával lehet a tárgyévi kiadás több a tárgyévi bevételnél.

A központi költségvetés önkormányzati támogatásai terén a korábitól különböző, új finanszírozási rendszer került bevezetésre:

- A korábbi „normatívák” megszűntek, helyettük a feladatok szakmai tartalmához (általános működtetés, ágazati feladatok), azok bér és egyéb kiadásaihoz kapcsolódó feladatalapú támogatási rendszer jelent meg.
- Megváltozott a támogatások igénylésének, évközi módosításának és ellenőrzésének mechanizmusa.
- Megnövekedett a Kincstár ellenőrzési, szankcionálási tevékenysége.

Mindezekkel együtt 2012-2013-ban a központi költségvetés terhére az állam átvállalta a helyhatóságok legnagyobb tartozásait, tehermentesítve ezzel több ezer önkormányzatot.

Az Országgyűlés számos új jogszabály megalkotását végezte el az Önkormányzati rendszer átalakítása érdekében. Az új vagy módosított jogszabályok többek között a következők:

- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény több jelentős módosítása;
- A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény;
- A járásk kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény;
- A fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet;
- 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról;
- A szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokról és az állam által kötelezően nyújtandó szolgáltatásokról szóló 83/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet;
- 417/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet az anyakönyvi eljárásokra, az állampolgársági eljárásokra és a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással összefüggő eljárásokra vonatkozó egyes kormányrendeleteknek a Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról;
- A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról szóló 177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet;

- 85/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet az elektronikus ügyintézés részletes szabályairól;
- 148/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet a Kormányablakkal összefüggő feladatokat ellátó személyek kiválasztásának és képzésének szabályairól;
- 84/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet egyes, az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szervezetek kijelöléséről;
- Az integrált ügyintézési és tájékoztatási pont kialakításáról, működtetéséről, valamint a működtető és az érintett szervek együttműködésének rendjéről szóló 160/2010. (V. 6.) Korm. rendelet.

2.3. MUNKAMÓDSZER

A helyzetfelmérés célja összehasonlítani néhány - az ÁROP szervezetfejlesztési projektben szintén résztvevő és adatot szolgáltató - település *azonos feladatokat ellátó intézményeinek* gazdálkodását, működését, melyek alapján következtetéseket tudunk tenni egy hatékonyabb, eredményesebb működésre. További cél a tényadatokra épülő elemzés elkészítése az érintett intézmények esetében a kiadás struktúrájáról, a szükséges finanszírozási igényről. A helyzetfelmérésnek szintén célja, hogy a jogszabályban meghatározott feladat-ellátási szint és a tényleges megvalósuló szolgáltatási szint közötti különbséget bemutassa és elemezze, valamint javaslatot tegyen az intézmények hatékonyabb működéshez szükséges intézkedésekre.

Az elemzés során két módszert alkalmazunk: Egyrészt a benchmarkelemzést, másrészt a feladatfinanszírozás vizsgálatot.

- **Benchmarkelemzés:** Összehasonlítottuk különböző települések azonos feladatokat ellátó intézményeinek gazdálkodását, működését, melyek alapján következtetéseket és javaslatokat tudunk tenni egy hatékonyabb, eredményesebb működésre.
- **Feladatfinanszírozás vizsgálata:** A jogszabályban meghatározott feladatfinanszírozási szint, valamint a ténylegesen megvalósuló feladat ellátás közötti eltérés kimutatása és elemzése.

Fontos: az elemzés a 2013-as év adatait vizsgálta!

Az elemzés szakaszai:

1. Adatok meghatározása, adatgyűjtő lapok bekérése:
 - 1.1. A vizsgálat szempontjából releváns adatok, adatgyűjtők meghatározása, begyűjtése, minden intézménytípus, illetve szakfeladat esetén.
 - 1.2. A beérkezett adatok feldolgozását követően az adatok valódiságának egyeztetése.
2. Benchmarkelemzés: bizonyos hatékonysági mutatók összehasonlítása településenként.
 - 2.1. Az intézmények alkalmazotti létszámának vizsgálata: a jogszabály által előírt kötelező létszámok, illetve a tényleges szakdolgozói és egyéb alkalmazotti létszámok elemzése.
3. Az intézményi költségvetések vizsgálata, elemzések:
 - 3.1. Személyi kiadások és járulékai,
 - 3.2. Dologi kiadások esetén
 - 3.2.1. a közüzemi költségek,
 - 3.2.2. egyéb működési kiadások tekintetében.
4. Hatékonysági mutatók vizsgálata:
 - 4.1. egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulékai,
 - 4.2. egy ellátottra jutó dologi kiadások.

Az intézmények elemzése egyrészt a jogszabályokban rögzített köznevelési, közművelődési, szociális és gyermekvédelmi feladatok áttekintése, másrészt adatbekérések, illetve vezetői interjúk alapján készült el. Az egyes intézményekre vonatkozó adatokat a hivatalok illetve az intézmények szolgáltatták.

A benchmark intézményi körbe a következő települések intézményeit vontuk be: Rákosmente (Budapest XVII. kerület), Dunaújváros, Érd, Komárom, Kispest (Budapest XIX. kerület).

Település	Rákosmente (Bp. 17. ker.)	Dunaújváros	Érd	Komárom	Kispest (Bp. 19. ker.)
Lakosságszám	87.055 fő	46.813 fő	65.358 fő	19.200 fő	60.696 fő

***Megjegyzés:** Nem sikerült minden településről megfelelő adatokat szerezni az összes vizsgált területhez, ezért egyes mutatók esetében az összehasonlításban szereplő települések száma kevesebb ötnél.*

Az alábbi táblázatban összefoglalóan bemutatjuk azokat a mutatókat (M1-M49-ig), illetve eltérés vizsgálatokat (EV1-EV7-ig), amelyeket jelen dokumentumban a későbbi fejezetekben elemezni fogunk.

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
Óvodák vizsgálata		
M1	1000 lakosra jutó óvodai férőhelyek száma	A mutató az 1000 lakosra jutó óvodai férőhelyek számát mutatja be több település összehasonlításában.
M2	1000 lakosra jutó beíratott óvodások száma	A mutató az 1000 lakosra jutó beíratott óvodások számát mutatja be több település összehasonlításában.
M3	Egy pedagógusra jutó óvodások száma	A mutató az egy pedagógusra jutó óvodások számát mutatja be településenként.
M4A/B	Az óvodák kihasználtsága	A mutató az óvodai férőhelyek és a beíratott óvodások arányát mutatja be településenként (M4A) és településen belül óvodánként (M4B).
M5	Egy óvodásra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy óvodásra jutó éves működési kiadás mutatja településenként.
M6	Egy óvodásra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy óvodásra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja be településenként.
M7	Egy óvodásra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy óvodásra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
M8	A fűtési kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege	A mutató a fűtési kiadás éves nettó összegének egy óvodásra jutó mértékét mutatja be településenként.
M9	Az elektromos áram kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege	A mutató az elektromos áram kiadás éves nettó összegének egy óvodásra jutó mértékét mutatja településenként.
M10	A víz, csatorna kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege	A mutató a víz, csatorna kiadás éves nettó összegének egy óvodásra jutó mértékét mutatja településenként.
EV1	Pedagógus létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során az óvodákban alkalmazott pedagógusok létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
EV2	Egyéb alkalmazotti létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során az óvodákban alkalmazott egyéb alkalmazotti létszámot hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
Bölcsődék vizsgálata		
M11	1000 lakosra jutó bölcsődei férőhelyek száma	A mutató az 1000 lakosra jutó bölcsődei férőhelyek számát mutatja be több település összehasonlításában.
M12	1000 lakosra jutó beíratott bölcsődések száma	A mutató az 1000 lakosra jutó beíratott bölcsődések számát mutatja be több település összehasonlításában.
M13A/B	Egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma	A mutató az egy szakdolgozóra jutó bölcsődések számát mutatja be településenként (M13A) és településen belül bölcsődénként (M13B).
M14A/B	A bölcsődék kihasználtsága	A mutató a bölcsődei férőhelyek és a beíratott bölcsődések arányát mutatja be településenként (M14A) és településen belül bölcsődénként (M14B).

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M15	Egy bölcsődésre jutó működési kiadás összege	A mutató az egy bölcsődésre jutó éves működési kiadást mutatja településenként.
M16	Egy bölcsődésre jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy bölcsődésre jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M17	Egy bölcsődésre jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy bölcsődésre jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
M18	A fűtési kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege	A mutató a fűtési kiadás éves nettó összegének egy bölcsődésre jutó mértékét mutatja településenként.
M19	Az elektromos áram kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege	A mutató az elektromos áram kiadás éves nettó összegének egy bölcsődésre jutó mértékét mutatja településenként.
M20	A víz, csatorna kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege	A mutató a víz, csatorna kiadás éves nettó összegének egy bölcsődésre jutó mértékét mutatja településenként.
EV3	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a bölcsődékben alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
Házi segítségnyújtás vizsgálata		
M21	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó házi segítségnyújtásban részesülő ellátottak számát mutatja több település összehasonlításában.
M22	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves működési kiadást mutatja több település összehasonlításában.
M23	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összeg	A mutató az egy ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja több település összehasonlításában.
M24	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja több település összehasonlításában.
EV4	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a házi segítségnyújtásban alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
Idősek otthona vizsgálata		
M25	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó idősek otthonában ellátottak számát mutatja.
M26	Intézmények kihasználtsága	A mutató az idősek otthonában ellátottak és az intézmény férőhelyének arányát mutatja településenként.
M27	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M28	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összeg	A mutató az egy ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M29	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
EV5	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során az idősok otthonában alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
Gyermekjóléti Szolgálat vizsgálata		
M30	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó gyermekjóléti szolgáltatásba részesülő ellátottak számát mutatja.
M31	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M32	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M33	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
EV6	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a Gyermekjóléti Központ működtetése érdekében alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
Családsegítő Szolgálat vizsgálata		
M34	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottak számát mutatja.
M35	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege.	A mutató az egy családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M36	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulékok összege	A mutató az egy családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M37	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
EV7	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a Családsegítő Szolgálat működtetése érdekében alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
Művelődési Házak vizsgálata		
M38	1000 lakosra jutó látogatók száma	A mutató az 1000 lakosra jutó művelődési házba látogatók számát mutatja.
M39	Egy látogatóra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy művelődési házba látogatóra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M40	Egy látogatóra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy művelődési házba látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M41	Egy látogatóra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy művelődési házba látogatóra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
Múzeumok vizsgálata		
M42	1000 lakosra jutó látogatók száma	A mutató az 1000 lakosra jutó múzeumba látogatók számát mutatja.
M43	Egy látogatóra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy múzeumba látogatóra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M44	Egy látogatóra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy múzeumba látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M45	Egy látogatóra jutó éves dologi kiadás összege	A mutató az egy múzeumba látogatóra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
Könyvtár vizsgálata		
M46	1000 lakosra jutó beiratkozott olvasók száma	A mutató az 1000 lakosra jutó könyvtárba beiratkozott olvasók számát mutatja.
M47	Egy beiratkozott olvasóra jutó működési kiadás összege	A mutató a könyvtárba beiratkozott egy olvasóra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M48	Egy beiratkozott olvasóra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató a könyvtárba beiratkozott egy olvasóra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M49	Egy beiratkozott olvasóra jutó dologi kiadás összege	A mutató a könyvtárba beiratkozott egy olvasóra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.

Megjegyzések a módszertant illetően:

- A szociális szolgáltatások vizsgálata nem terjed ki minden, az önkormányzatok által végzett feladatra, hanem a fentebb már említett kiemelt területekre korlátozódik.
- A cél egy átvilágítás, egy általános helyzetkép készítése, és ebből fejlesztési lehetőségek feltárása.
- Valamennyi vizsgált terület szabályozott, jogszabályi kötöttségek jellemzik és kialakultak bizonyos hatékonysági mutatók, „hüvelykujj szabályok”. A hatékonyság és a minőség értelmezése ugyanakkor viszonylagos: Vajon jobb-e vagy hatékonyabb-e a házi segítségnyújtás, ha 1 gondozó 9 embert lát el egy nap, vagy csak 5-öt? Az elemzés nem olyan mély, hogy minőségi különbségeket tudjon kimutatni, viszont tekintettel arra, hogy központilag meghatározott normatívákat és arányszámokat követ, alkalmas arra, hogy egyes területeken kimutassa a szélsőértékeket, akár a nagyon kedvezőtlen, akár a nagyon kedvező eredményeket, és felhívja a figyelmet a további vizsgálatok szükségességére.

3. HELYZETFELMÉRÉS

3.1. KÖZNEVELÉS

Általános kitekintés

A köznevelésben nagy változást a 2012 szeptemberében az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt működő központi hivatal, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (továbbiakban: KLIK) magalakítása generálta. A KLIK lett az ország legnagyobb állami szervezete, amelybe az egyházi és magánintézmények kivételével az ország – majdnem - összes általános iskolája, középiskolája, szakiskolája, kollégiuma és pedagógiai szakszolgálat beolvadt. A KLIK háromezer intézmény működéséért, 1,2 millió diák oktatásáért felel, valamint 120 ezer pedagógus és 30 ezer iskolai alkalmazott munkáját irányítja.

A fenntartóváltás a gyakorlatban azt jelentette, hogy az érintett ingóságok és ingatlanok – épületek, taneszközök – az önkormányzatok tulajdonában maradtak, de ingyenes használatra átkerültek a KLIK-hez, amely egyúttal a munkáltatói jogokat is átvette. A többségében önkormányzati hatáskörben maradó működtetés az iskolák üzemeltetéséhez kapcsolódó személyi és tárgyi feltételek biztosítását, vagyis az épület karbantartását, állagmegóvásának biztosítását és a közüzemi díjak fizetését jelenti.

A megújuló oktatáspolitikának köszönhetően változás lépett hatályba az óvodai ellátásban is. Az óvodás korú gyermekeknek az általános iskolai tanulmányaik megkezdése előtt kötelezővé válik az óvodai ellátás. Amíg a korábbi szabályozás csak lehetőségként tartalmazta, hogy a harmadik életévüket betöltött gyermekek óvodába járjanak, addig az új törvény előírja, hogy „a gyermek, abban az évben, amelynek augusztus 31-éig a harmadik évet betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vegyen részt.” Mindezt felmenő rendszerben, folyamatosan vezetik be. Első alkalommal a 2015/2016-os tanév kezdetére (2015. szeptember 01.) kell az Önkormányzatoknak biztosítani a létszámnak megfelelő óvodai helyeket.

Az óvodák központi (állami) finanszírozása átlagbér alapú támogatás formájában működik, amely a szaktörvényben (a nemzeti köznevelési törvényben) szereplő nevelés-szervezési paraméterek szerint számított pedagóguslétszám, valamint segítői létszám után illeti meg az önkormányzatokat. Az óvodapedagógusok finanszírozás szempontjából elismert létszáma az alábbi tényezőkön alapul:

- az önkormányzatok által jelzett gyermeklétszámon,

- az óvodai csoportokra meghatározott átlagléttszámon,
- a heti nevelési foglalkoztatási időkereten, valamint
- a pedagógus heti kötelező óraszámán, illetve a kötött munkaidőn.

A gyermeklétszám megállapításánál figyelembe kell venni a speciális ellátást igénylő gyermekek számát, ugyanis a fogyatékoságtól függően 2, de akár 3 főként kerülnek figyelembe.

Az önkormányzati támogatás fajlagos összegei a Kincstári központosított illetmény-számfejtési rendszerének tényadatai alapján kerülnek meghatározásra.

2013. szeptember 1-én lépett életbe az új pedagógus életpálya modell, és alapvetően ez határozza meg az óvodai pedagógusok bérköltségét is. Az életpálya modell egyes fokozatai:

- Gyakornok (2-4 év);
- Pedagógus I. (6-9 év);
- Pedagógus II. (min. 6 év);
- Mesterpedagógus (feltétele: 14 év gyakorlat, szakvizsga, 2. minősítés);
- Kutatótanár (feltétele: PhD, 8/14 év gyakorlat, 2. minősítés).

Az egyes fokozatok közötti lépéseket a minősítési eljárás előzi meg. A pedagógusok új bértáblája szorosan kapcsolódik az új pedagógus életpálya modellhez.

A pedagógus bértábla:

A		B	C	D	E	F
Kategória/év		Gyakorok (%)	Pedagógus I. (%)	Pedagógus II. (%)	Mester- pedagógus (%)	Kutató- tanár (%)
1.	0–2/4	100				
2.	3–5		120			
3.	6–8		130			
4.	9–11		135	150		
5.	12–14		140	155		
6.	15–17		145	160	200	220
7.	18–20		150	165	205	225
8.	21–23		155	170	210	230
9.	24–26		160	175	215	235
10.	27–29		165	180	220	240
11.	30–32		170	185	225	245
12.	33–35		175	190	230	250
13.	36–38		180	195	235	255
14.	39–41		185	200	240	260
15.	42–44		190	205	245	265

A pedagógus, a pedagógus munkakörben eltöltött munkaidő alapján, háromévenként eggyel magasabb fizetési kategóriába lép.

A bértábla elemei:

- Illetményalap: A fokozatokhoz és az egyes kategóriákhoz tartozó garantált illetmény, az illetményalap százalékában kerül meghatározásra. Az illetményalap főiskolai végzettség esetén a minimálbér (jelenleg 101.500 Ft) 180 %-a, egyetemi végzettség esetén a 200%-a.

- Jutalom: Maximum az éves illetmény 15%-a, intézmény vezető esetében a vezetői pótlékkal számított éves illetmény 15%-a.
- Kereset kiegészítés: Az intézmény vezetői részesülhetnek ebben a juttatásban, amely nem lehet több a vezetői pótlékkal számított éves bér 10%-nál.
- Pótlékok: Az egyes „többletfeladatok” után járó pótlékok Pl.: intézményvezetői pótlék, osztályfőnöki pótlék (százalékban megadva).

	A	B	C
1	Pótlék megnevezése	Pótlék alsó határa	Pótlék felső határa
2	intézményvezetői	40	80
3	osztályfőnöki/kollégiumban csoportvezetői	10	30
4	munkaközösség-vezetői	5	10
5	intézményvezető-helyettesi	20	40
6	nemzetiségi	10	10
7	gyógypedagógiai	5	10
8	több szakon tanító pedagógusnak járó	5	10
9	hiányszakon tanító pedagógusnak járó	5	10
10	nehéz körülmények között végzett munkáért járó	10	30

- Alkotói szabadság: A pedagógus II. fokozatot elért pedagógus 10 évenként 1 év fizetés nélküli szabadságot kérhet tudományos kutatáshoz, vagy szakmai továbbképzéshez.
- Nyugdíj előtti munkaidő csökkentés lehetősége: Az öregségi nyugdíj korhatárt 5 éven belül elérő pedagógus választása szerint csökkentett munkaidőben dolgozhat. Illetménye csak a munkaidő csökkentés 50 %-val csökkenhet.

Példák alapberek megállapítására (pótlékok, jutalmak és kereset kiegészítés nélkül):

1. Példa: Pedagógus I. kategóriában, főiskolai végzettséggel és 6 év munkatapasztalattal: $101\,500 * 1,8 * 1,3 = 237\,510,-$ Ft
2. Példa: Pedagógus II. kategóriában, főiskolai végzettséggel és 24 év munkatapasztalattal: $101\,500 * 1,8 * 1,75 = 319\,725,-$ Ft

3.1.1. ÓVODÁK HELYZETE DUNAÚJVÁROSBAN

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M1	1000 lakosra jutó óvodai férőhelyek száma	A mutató az 1000 lakosra jutó óvodai férőhelyek számát mutatja be több település összehasonlításában.
M2	1000 lakosra jutó beíratott óvodások száma	A mutató az 1000 lakosra jutó beíratott óvodások számát mutatja be több település összehasonlításában.
M3	Egy pedagógusra jutó óvodások száma	A mutató az egy pedagógusra jutó óvodások számát mutatja be településenként.
M4A/B	Az óvodák kihasználtsága	A mutató az óvodai férőhelyek és a beíratott óvodások arányát mutatja be településenként (M4A) és településen belül óvodánként (M4B).
M5	Egy óvodásra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy óvodásra jutó éves működési kiadás mutatja településenként.
M6	Egy óvodásra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy óvodásra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja be településenként.
M7	Egy óvodásra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy óvodásra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
M8	A fűtési kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege	A mutató a fűtési kiadás éves nettó összegének egy óvodásra jutó mértékét mutatja be településenként.
M9	Az elektromos áram kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege	A mutató az elektromos áram kiadás éves nettó összegének egy óvodásra jutó mértékét mutatja településenként.
M10	A víz, csatorna kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege	A mutató a víz, csatorna kiadás éves nettó összegének egy óvodásra jutó mértékét mutatja településenként.
EV1	Pedagógus létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során az óvodákban alkalmazott pedagógusok létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.
EV2	Egyéb alkalmazotti létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során az óvodákban alkalmazott egyéb alkalmazotti létszámot hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

Alapjellemezők:

Dunaújvárosban összesen 14 óvoda működik, 62 csoporttal.

Intézmények:	Férőhelyek száma:	A beírt óvodások száma:	Óvodapedagógusok engedélyezett létszáma:	Egyéb pedagógusok engedélyezett létszáma:	Pedagógiai munkát segítő munkatársak engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Fenntartói (önkormányzati) támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Óvodák (összesen):	1600	1374	136	2	74	31	82 810 000	576 643 000	305 860 000	544 720 000	134 382 000	273 483 000	952 585 000

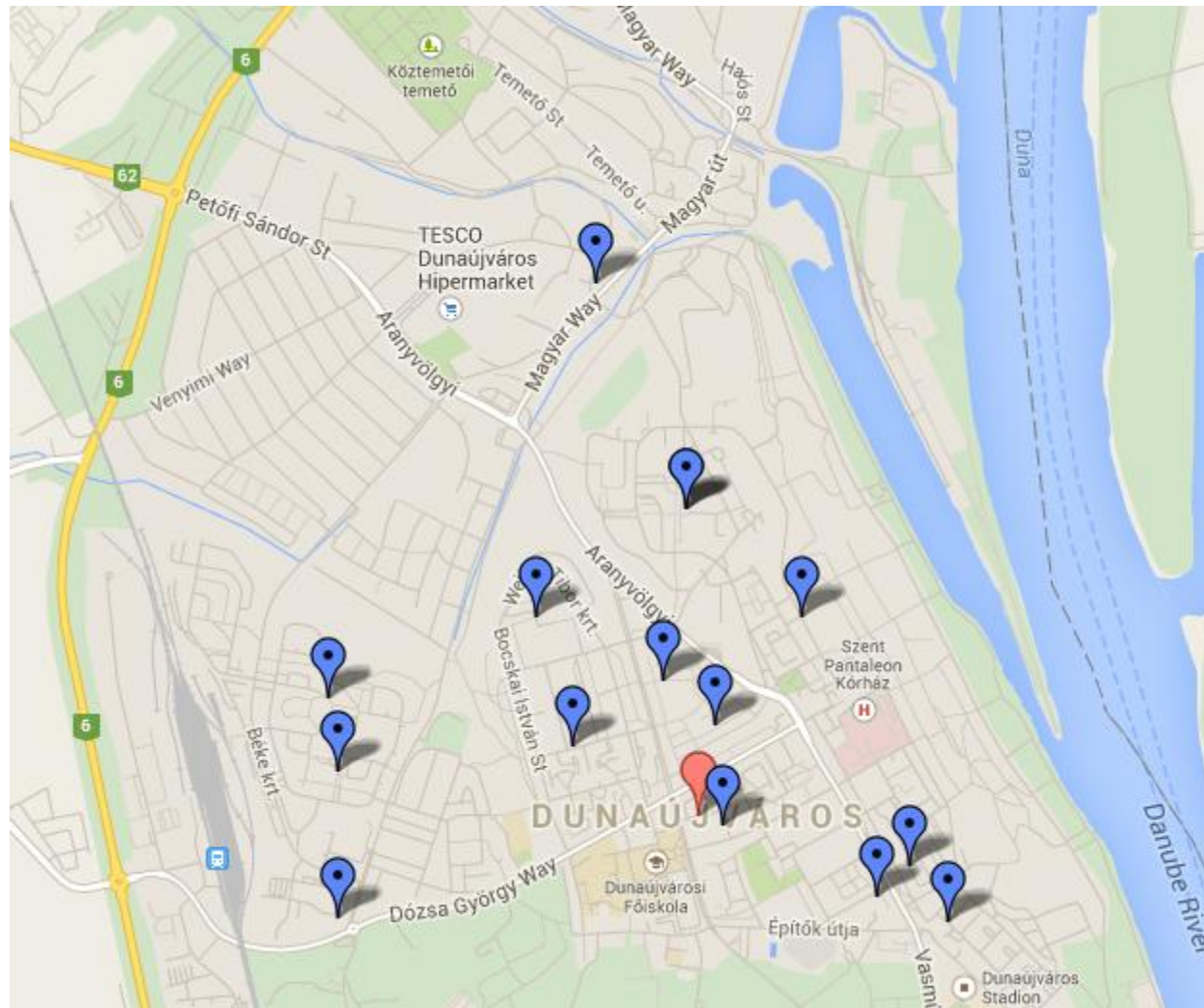
Az önkormányzati kiegészítés összege: **305 860 000 forint**, amely a kiadások **32%-át** fedezi!

ÓVODÁK	FÉRŐHELYEK SZÁMA (FŐ)	BEÍRATOTT GYERMEKEK SZÁMA (FŐ)	INTÉZMÉNY KIHASZNÁLTSAGA (%)
Római Városrészi tagintézmény	175	157	89,71
Csillagvirág tagintézmény	100	102	102,00%
Duna-parti tagintézmény	125	99	79,20%
Aprók Háza tagintézmény	175	136	77,71%
Aranyalma tagintézmény	100	73	73,00%
Bóbita tagintézmény	100	83	83,00%
Katica tagintézmény	25	23	92,00%
Kincskereső tagintézmény	75	63	84,00%
Margaréta tagintézmény	125	109	87,20%
Mesevár tagintézmény	50	41	82,00%
Napsugár tagintézmény	175	151	86,29%
Százszorszép tagintézmény	100	81	81,00%
Szivárvány tagintézmény	100	95	95,00%
Zaka M. utcai tagintézmény	175	161	92,00%
Összesen	1600	1374	85,88%

Az alábbiakban a dunaújvárosi óvodák elhelyezkedését mutatjuk be térképen:

A feladatellátás térbeli, kapacitásbeli optimalizálásával kapcsolatban megállapítható, hogy az óvodák viszonylag szétszórtan helyezkednek el a településen, azonban a város észak-nyugati része lefedetlen, azaz az óvodák eloszlása egyenetlen. Az „általános kitekintés” fejezet részben is említett törvényi szabályozás miatt („2015/2016-os tanév kezdetére kell az Önkormányzatoknak biztosítani a létszámnak megfelelő óvodai helyeket”) várhatóan át kell gondolni az óvodák kapacitását, illetve kihasználtságát és az igényeknek megfelelően esetlegesen újabb óvodákat kell építeni és csoportokat kell megnyitni, amelynek során figyelembe kell venni a térbeli-kapacitásbeli igényeket.

A törvényi előírás jelentette kihívás és a bővítéssel kapcsolatos munkálatok, intézkedések vizsgálata nem tárgya a jelen fejlesztési elemnek.

Megállapítások

1000 lakosra jutó óvodai férőhelyek száma (M1)

Ábra

Megállapítások

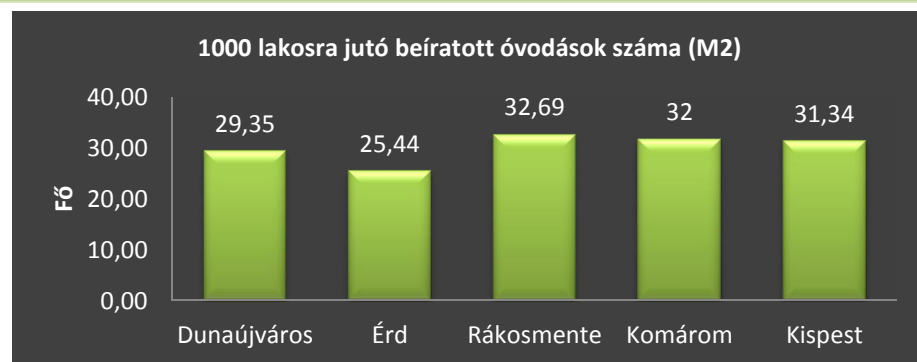

Az 1000 lakosra jutó óvodai férőhelyek száma került összehasonlításra az ábrán. A lakosságszámhoz viszonyítva Érd a legkevésbé ellátott óvodákkal, illetve Dunaújvárosban jut a legtöbb óvodai férőhely 1000 lakosra. Jelen összehasonlításból megállapítható, hogy Dunaújváros az átlagnál jobb óvodai férőhely ellátottsággal rendelkezik.

1000 lakosra jutó beíratott óvodások száma (M2)

Ábra

Megállapítások

Az 1000 lakosra jutó ténylegesen beíratott óvodások száma került összehasonlításra az ábrán. A lakosságszámhoz viszonyítva Érd a legkevésbé a ténylegesen beíratott óvodások száma, illetve Rákospentén figyelhető meg a legtöbb beíratott óvodás. Dunaújváros esetében nagyot esett az érték az előző mutatóhoz képest, ami az igen alacsony kihasználtságnak köszönhető.

Egy pedagógusra jutó óvodások száma (M3)

Ábra

Megállapítások

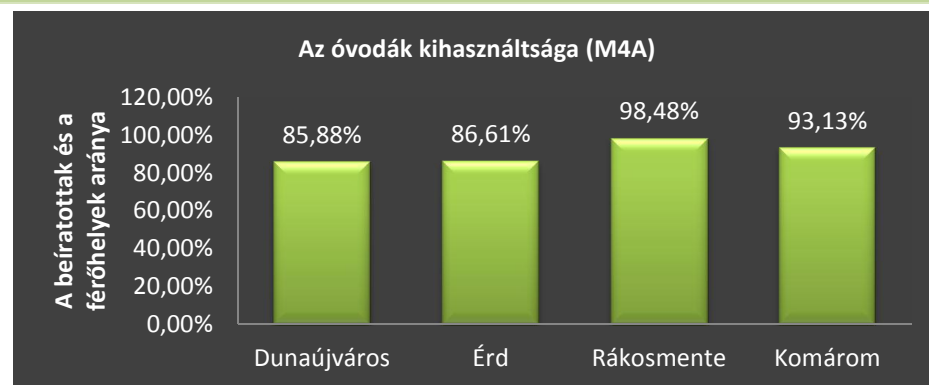

Az egy pedagógusra jutó óvodások száma került összehasonlításra az ábrán. Komáromban jut a legkevesebb óvodás egy pedagógusra, illetve Rákosmentén pedig a legtöbb. Dunaújváros esetében is alacsony értéket tapasztalhatunk, mindössze 0,1 százalékponttal magasabb, mint a legalacsonyabb értéket produkáló Komárom. Megállapítható, hogy a Dunaújváros által üzemeltetett óvodákban foglalkoztatott pedagógusok leterheltsége az átlagnál alacsonyabb. Az ideálisnak és hatékonynak tartott érték 12-14 gyermek / pedagógus.

Az óvodák kihasználtsága (M4A)

Ábra

Megállapítások

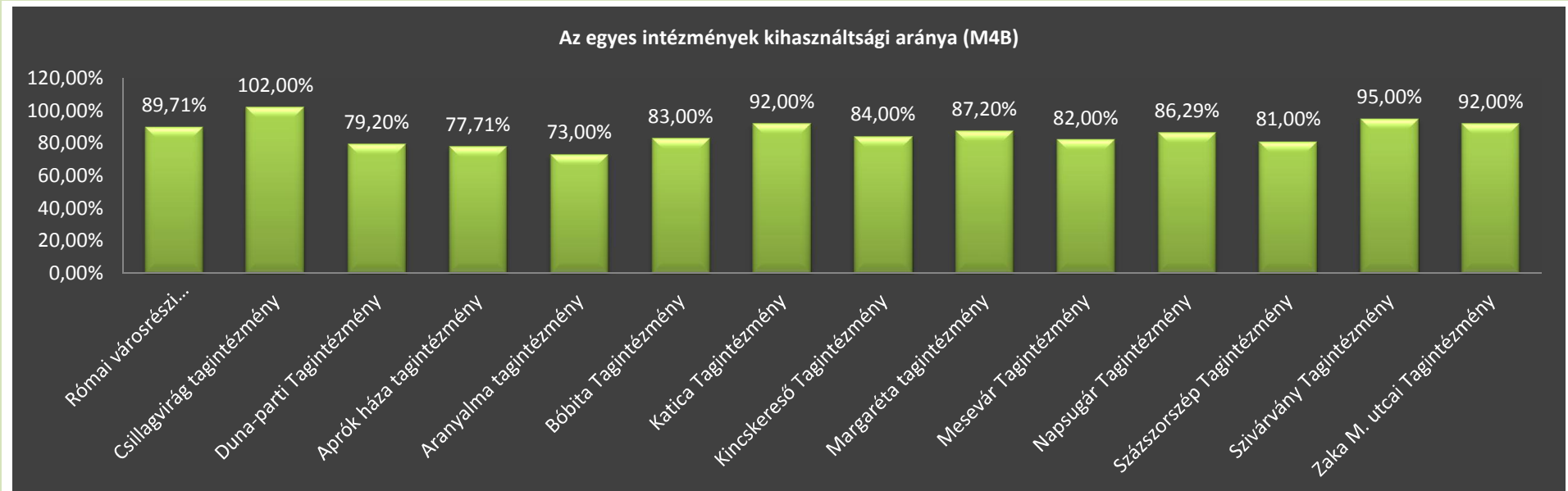

Az ábrából megállapítható, hogy a beíratott óvodások és a férőhelyek aránya Rákosmentén a legmagasabb, azaz Rákosmentén működnek a leginkább „feltöltött” óvodák. Az összehasonlításból kitűnik, hogy a Dunaújvárosban működő óvodák kihasználtsága a legalacsonyabb, azaz van tér a kapacitások kihasználtságának javítására.

Az óvodák kihasználtsága intézményenként (M4B)

Ábra

Megállapítások

A fenti ábra a Dunaújvárosban üzemeltetett egyes óvodák kihasználtságát mutatja és hasonlítja össze (a bevezető részben lévő táblázat grafikus megjelenítése). A beíratott óvodások és a férőhelyek aránya a Csillagvirág tagintézményben a legmagasabb, míg az Aranyalma tagintézmény a legkevésbé feltöltött. Látható, hogy a települési összehasonlításban az átlagnál alacsonyabb a kihasználtság-arány és a településen belül működő egyes intézmények között is nagy szórást mutatnak a kihasználtsági adatok.

Egy óvodásra jutó működési kiadás összege (M5)

Ábra

Megállapítás

A fenti ábra az egyes településeken az egy óvodásra jutó éves működési költséget ábrázolja és hasonlítja össze (működési költség = személyi kiadás + járulék + dologi kiadások). Megállapítható, hogy Érd a legalacsonyabb az egy óvodásra jutó működési költség, azaz itt működnek a legköltséghatékonyabban az egyes intézmények. A legmagasabb értéket Dunaújvárosnál tapasztaltuk, azaz az itt üzemelő intézmények a legkevésbé költséghatékonyan működő óvodák. Az alacsony kihasználtsági adatok (M3, M4A) tükrében várható volt a magas fajlagos működési kiadás.

Egy óvodásra jutó személyi kiadás és járulék összege (M6)

Ábra

Megállapítás

Az ábra a településeken működő óvodák esetében az egy óvodásra jutó személyi kiadás és járulék összegét mutatja és hasonlítja össze. Komárom esetében láthatjuk a legmagasabb értéket, azaz itt a legtöbb az egy óvodásra jutó személyi kiadás és járulék összege. A legalacsonyabb értéket Érd esetében tapasztalhatjuk. Dunaújváros esetében is magas értéket láthatunk, alig marad el a legmagasabb komáromi értéktől, amely eredmény megfelel a várakozásoknak, hiszen bár kevés gyermek jár az óvodákba, arányaiban így is sok pedagógus dolgozik az intézményekben. (M3)

Egy óvodásra jutó dologi kiadás összege (M7)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy óvodásra jutó dologi kiadásokat mutatja településenként. Megállapítható, Érd esetében a legalacsonyabb Rákospente esetében pedig a legmagasabb az egy főre eső dologi kiadások értéke. Dunaújváros esetében a második legmagasabb értéket tapasztalhatjuk, amely nem meglepő a magas működési kiadásokból kiindulva (M5). Mint látni fogjuk a későbbi mutatókból, a rezi kiadások közül az elektromos áram és a víz/csatorna az átlagos vagy picivel a fölötti értéken állnak, míg a fűtési kiadás a legmagasabb értéket mutatja.

A fűtési kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege (M8)

Ábra

Megállapítások

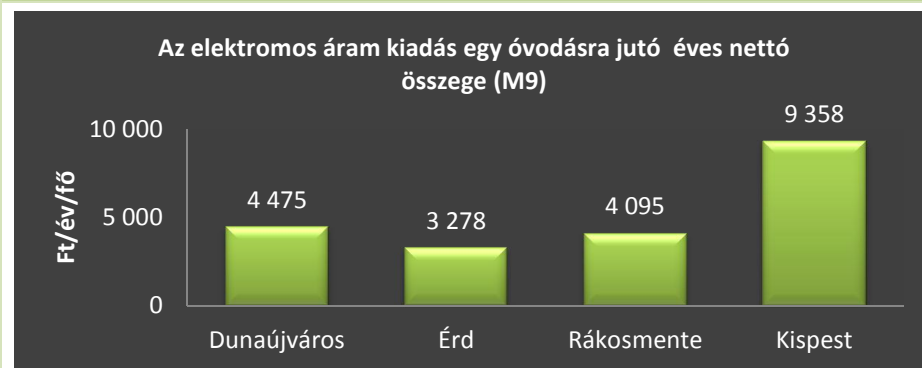
Az ábra az egy főre eső fűtési kiadást mutatja települési összehasonlításban. A legmagasabb értéket Dunaújváros esetében láthatjuk, azaz ezen a településen a legmagasabb az egy óvodásra eső fűtési kiadás összege, amely szintén nem meglepő, hiszen alacsony kihasználtság mellett is ki kell fűteni az épületeket.

Az elektromos áram kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege (M9)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy óvodásra eső elektromos áram kiadás éves nettó összegét mutatja. Kíspeszt esetében kiugróan magas értéket tapasztalunk (amelyet szükséges részletesen vizsgálni), a legalacsonyabb összeget Érd mutatja. Dunaújváros a magas kíspeszt érték miatt átlagosnak tekinthető, a 4,5 ezer forintos fajlagos kiadás magasnak tekinthető.

A víz, csatorna kiadás egy óvodásra jutó éves nettó összege (M10)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy óvodásra eső víz, csatorna kiadás éves nettó összegét mutatja településenként. Az egy főre eső víz csatorna kiadás legmagasabb összegét Kíspeszt esetében tapasztaljuk, a legalacsonyabb összeget Érd esetében láthatjuk. Dunaújváros ebből a szempontból átlagosnak tekinthető, települési összehasonlításban.

Pedagógus létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV1)

Adatok	Megállapítások
Csoportok száma: 62	<p>A nemzeti köznevelésről szóló 2011 évi CXC. tv. előírásai alapján vizsgáltuk az óvodákban alkalmazott pedagógusok számát. Jelenleg a 62 csoport mellett 136 fő óvodapedagógus áll alkalmazásban, miközben - a bonyolult számítási mód alapján – hozzávetőleg 124 fő, kizárólag a gyermekekkel foglalkozó pedagógusra lenne szükség. Ugyanakkor ennyi tagóvodához 14 intézményvezetőt és 14 intézményvezető helyetttest ír elő a jogszabály, így a teljes indokolt létszám 152 fő. Így az eltérésvizsgálat alapján 16 fős hiány állapítható meg. Ez a számítás ugyanakkor a csoportok számából indul ki, de a csoportok most nincsenek feltöltve, ezért valójában létszámtöbblet van. Az 1374 gyermeket 14-gyel osztva 98 pedagógust kapunk, és valószínűleg a csoportok számát is át lehetne alakítani.</p> <p>Természetesen a számítást némileg tovább árnyalhatja, hogy 31 sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek jár az óvodákba, akik létszám számítás szempontjából 2 vagy 3 fővel egyenértékűek. Ugyanakkor az ő számuk a teljes gyermek létszám 2%-a, tehát nem jelentős.</p>
Pedagógusok száma: 136 fő	
Jogszabályi előírás: 152 fő	
Eltérés: -16 fő	

Egyéb alkalmazotti létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV2)

Adatok	Megállapítások
Csoportok száma: 62	<p>A nemzeti köznevelésről szóló 2011 évi CXC. tv. előírásai alapján vizsgáltuk az óvodákban alkalmazott nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak számát (dajkák és pedagógiai asszisztensek). Jelenleg a 62 csoport mellett 74 fő nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazott van nyilvántartva, amely 9 fővel kevesebb a jogszabályban meghatározott 83 fős létszámnál (csoportonként 1 dajka + 3 csoportonként 1 pedagógus asszisztens). Természetesen itt is igaz, hogy a csoportok feltöltetlensége okán valódi létszámbővítésre jelenleg nincs szükség.</p>
Egyéb alkalmazottak száma: 74 fő	
Jogszabályi előírás: 83 fő	
Eltérés: - 9 fő	

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

Kapacitásoptimalizálás

- Szükséges a kapacitás optimalizálás lehetőségeinek további vizsgálata, mert vannak tartalékok a férőhelyekben, valamint a pedagógusok leterheltségében is. A kapacitások optimalizálása során figyelembe kell venni, hogy ősztől már kötelező lesz valamennyi 3 éves gyermek elhelyezése.
- Törekedni kell arra is, hogy a kapacitások jobb kihasználtsága mellett lehetőleg a túlterheltségeket is megszüntessék az átalakítások (pl.: 100% fölötti kihasználtsággal működő óvoda).

Személyi és dologi kiadások csökkentése

- A fajlagos személyi kiadások egyértelműen magasak, de szerencsés lenne, ha ezen az arányon nem elbocsátásokkal és óvoda bezárásokkal, hanem újabb gyermekek felvételével lehetne javítani.
- Egyértelműen vizsgálni szükséges a dologi kiadásokhoz tartozó rezsi jellegű kiadások és ezen belül elsősorban a fűtési kiadások összetételét és nagyságát, mert a benchmark elemzés kedvezőtlen értékeket mutat, igaz, ennek elsődleges oka az alacsonyabb kihasználtság.
- A rezsi kiadások területén is van tér további hatékonyságnövelésre. Megtakarítást segítő példák:
 - o Fűtés kapcsán ilyenek lehetnek: épületek külső szigetelése, nyílászárók cseréje, távhőről történő leválás (amennyiben releváns), korszerű kazánok alkalmazása, korszerű fűtés-szabályozási rendszerek alkalmazása.
 - o Elektromos áram használat esetében ilyenek lehetnek: energiatakarékos fényforrások alkalmazása, napenergia hasznosítása, időkapcsolók beiktatása, energia hatékony berendezések használata.
 - o Vízhaználólat kapcsán ilyenek lehetnek: takarékos vízcsapok használata, takarékos WC öblítők alkalmazása, automata öblítés alkalmazása, szürke víz és esővíz hasznosítása pl. a locsolásban.
- Bizonyára az önkormányzat szakemberei tisztában vannak ezekkel a lehetőségekkel, és elsősorban pénzügyi okai vannak a korszerűsítések halogatásának. Az önkormányzat pályázati munkatársainak kiemelt fontosságú feladata kell legyen, hogy a 2014-20-as uniós források között minél több óvodai korszerűsítésre fordítható pénzt vonzzon be a település számára. A számok alapján, ha csak 20.000 forinttal sikerülne csökkenteni az egy óvodásra jutó dologi költségek összegét – amivel még mindig távol lenne Dunaújváros Érdtől vagy Kispesttől (M7) -, az **közel 27,5 M forintos megtakarítás** az önkormányzati költségvetés számára!

3.2. SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK

Általános kitekintés

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata szociális és gyermekjóléti feladatait a Polgármesteri Hivatal Jogi és Szervezési Igazgatósága, Jogi, Szervezési és Intézményigazgatási Osztályán keresztül látja el. A város szociális intézményei a következők: Bölcsődék Igazgatósága Dunaújváros, Útkeresés Segítő Szolgálat, Egyesített Szociális Intézmény, és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai, Jószolgálati Otthon Közalapítvány. Jelen tanulmányban részletesen a Bölcsődék Igazgatóságával, az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád házi Szent Erzsébet Idősek Otthonaival, valamint az Útkeresési Szolgálattal fogunk részletesen foglalkozni.

A jelenlegi kormányzat kiemelt hangsúlyt fektet a bölcsődék finanszírozására, illetve a bölcsődei férőhelyek növelésére. Az elmúlt 3 évben több mint 3100 bölcsődei férőhelyet adtak át, valamint 2270 férőhelyet újítottak fel és ez a tendencia folytatódik ugyanis ebben az évben további 2500 hely felújítása várható. A 2014. évi költségvetési törvényben (2013. évi CCXXX törvény) módosításra került a bölcsődék finanszírozási modellje, azaz a bölcsődékben a korábbi „ténylegesen bent lévő gyermek” alapú finanszírozás helyett, a „beíratott gyermek” alapú finanszírozási rendszer lépett életbe a 2014. évtől. A korábban alkalmazott finanszírozási rendszernél problémaként merült fel például, hogy a beteg, hiányzó gyerekek miatt kevesebb támogatást kaptak az intézmények, de a működési költségei a bölcsődéknek eközben nem csökkentek. Az új finanszírozási módszernek köszönhetően ez az anomália vélhetően megszűnik.

Az 1993. évi III. törvény szerint a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam, valamint az önkormányzat biztosítják. A személyes gondoskodás két ellátási típust foglal magában a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Jelen dokumentum keretében bizonyos szociális alapszolgáltatások elemzésével foglalkozunk, amelyek a következők:

- bölcsődék
- házi segítségnyújtás
- idős klubok/otthonok
- családsegítés és gyermekvédelem
- szociális étkeztetés

3.2.1. BÖLCSŐDÉK HELYZETE DUNAÚJVÁROSBAN – BÖLCSŐDÉK IGAZGATÓSÁGA DUNAÚJVÁROS

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M11	1000 lakosra jutó bölcsődei férőhelyek száma	A mutató az 1000 lakosra jutó bölcsődei férőhelyek számát mutatja be több település összehasonlításában.
M12	1000 lakosra jutó beíratott bölcsődések száma	A mutató az 1000 lakosra jutó beíratott bölcsődések számát mutatja be több település összehasonlításában.
M13A/B	Egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma	A mutató az egy szakdolgozóra jutó bölcsődések számát mutatja be településenként (M13A) és településen belül bölcsődénként (M13B).
M14A/B	A bölcsődék kihasználtsága	A mutató a bölcsődei férőhelyek és a beíratott bölcsődések arányát mutatja be településenként (M14A) és településen belül bölcsődénként (M14B).
M15	Egy bölcsődésre jutó működési kiadás összege	A mutató az egy bölcsődésre jutó éves működési kiadást mutatja településenként.
M16	Egy bölcsődésre jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy bölcsődésre jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M17	Egy bölcsődésre jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy bölcsődésre jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
M18	A fűtési kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege	A mutató a fűtési kiadás éves nettó összegének egy bölcsődésre jutó mértékét mutatja településenként.
M19	Az elektromos áram kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege	A mutató az elektromos áram kiadás éves nettó összegének egy bölcsődésre jutó mértékét mutatja településenként.
M20	A víz, csatorna kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege	A mutató a víz, csatorna kiadás éves nettó összegének egy bölcsődésre jutó mértékét mutatja településenként.
EV3	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a bölcsődékben alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

Alapjellemezők:

Dunaújváros összesen 5 bölcsőde működik, 28 csoporttal.

Intézmények:	Férőhelyek száma:	A beírt ellátottak száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Bölcsődék:										
Összesen:	356	283	70	51,2	20 325 000	112 170 000	203 698 000	49 335 000	55 767 000	309 281 000

Az alap pénzügyi adatokból látszik, hogy az önkormányzatnak mintegy **176,7 M** forinttal kell kiegészítenie a bölcsődék éves költségvetését, hogy a saját bevételekkel és az állami támogatással együtt fedezni tudják a 309 M forintos éves kiadási összeget. Ez **57%-os** finanszírozási arány.

Megjegyzés: A bölcsődékben dolgozó szakdolgozók bérét nem a pedagógus bértábla alapján kell számítani, hanem a közalkalmazotti bértábla alapján.

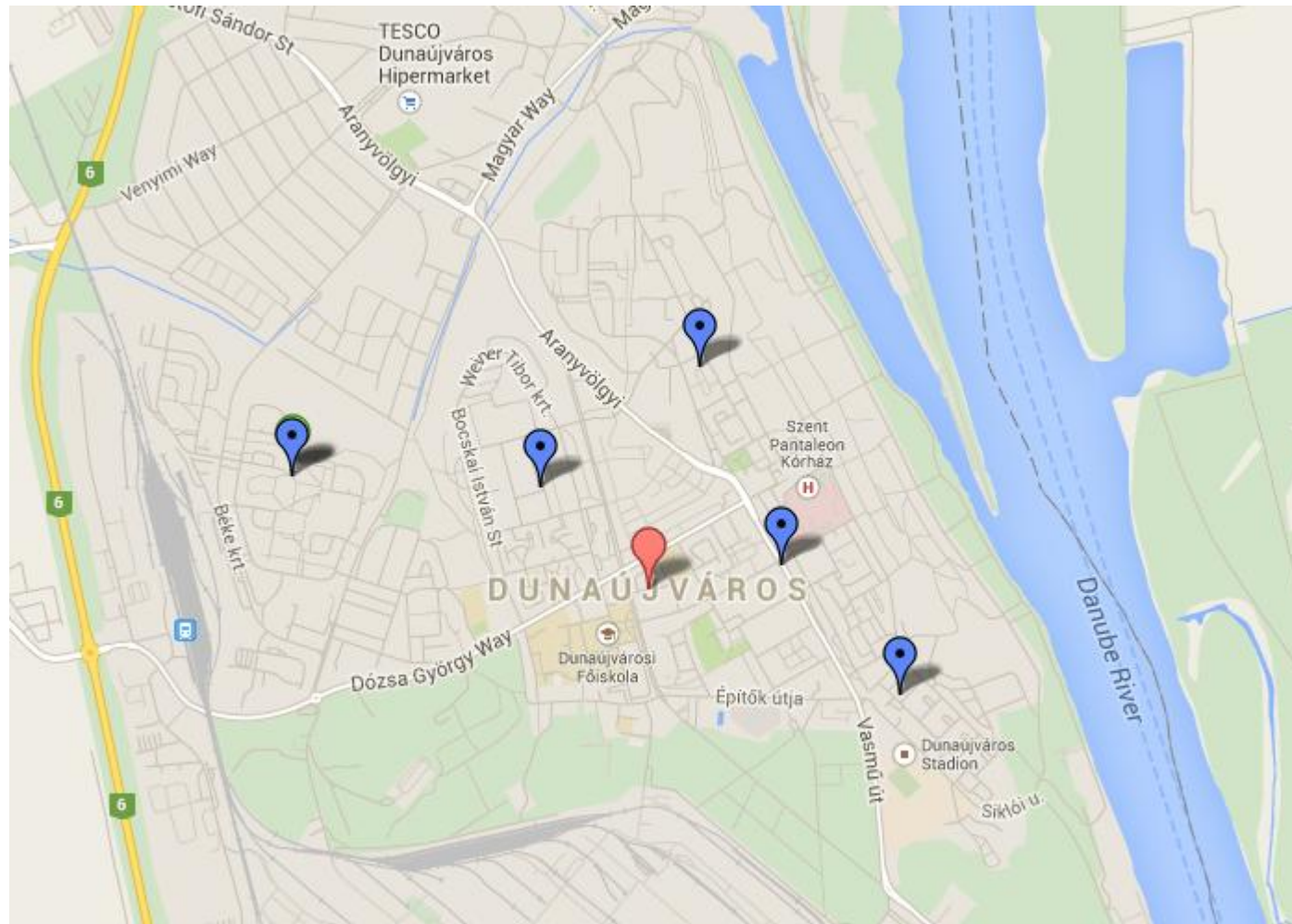

Bölcsődék alapadatai:

BÖLCSŐDÉK	FÉRŐHELYEK SZÁMA (FŐ)	BEÍRATOTT GYERMEKEK SZÁMA (FŐ)	INTÉZMÉNY KIHASZNÁLTSÁGA (%)
Zengő-Bongó Bölcsőde	78	72	92,31%
Napraforgó Bölcsőde	66	58	87,88%
Lizet F. Kerti Bölcsőde	66	58	87,88%
Hétszínvirág Bölcsőde	32	30	93,75%
Makk Marci Bölcsőde	114	65	57,02%
Összesen	356	283	79,49%

Az alábbiakban a dunaújvárosi bölcsődék elhelyezkedését mutatjuk be térképen:

A feladatellátás térbeli, kapacitásbeli optimalizálásával kapcsolatban megállapítható, hogy a bölcsődék arányosan oszlanak el a város déli, sűrűbben lakott részén, ugyanakkor egyáltalán nincs bölcsőde az északi felén.

A 1997. évi XXXI. tv. 94. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a települések 10.000 lakos felett kötelezően működtetnek bölcsődét, ugyanakkor a férőhelyek számát nem szabályozza jogszabály, az ellátást - jellemzően - szülői kezdeményezésre indítják, de szemben az óvodaival, nem kötelező a gyermeket bölcsődébe adni. Így számos településen alacsony a befogadói kapacitás, az egyes önkormányzatok hozzáállásán is múlik, hogy figyelembe véve az aktuális születés számokat és figyelve a településen lévő bölcsődék kihasználtságát, milyen területi kapacitást és ezzel szociális ellátást biztosít az ott élőknek.

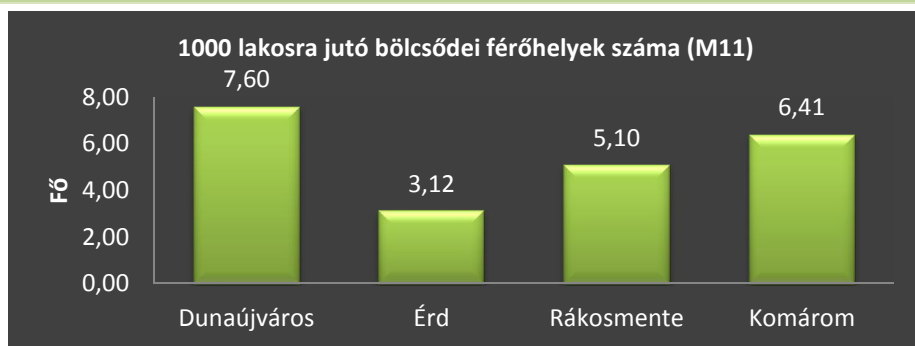

Részletes elemzés:

1000 lakosra jutó bölcsődei férőhelyek száma(M11)

Ábra

Megállapítások

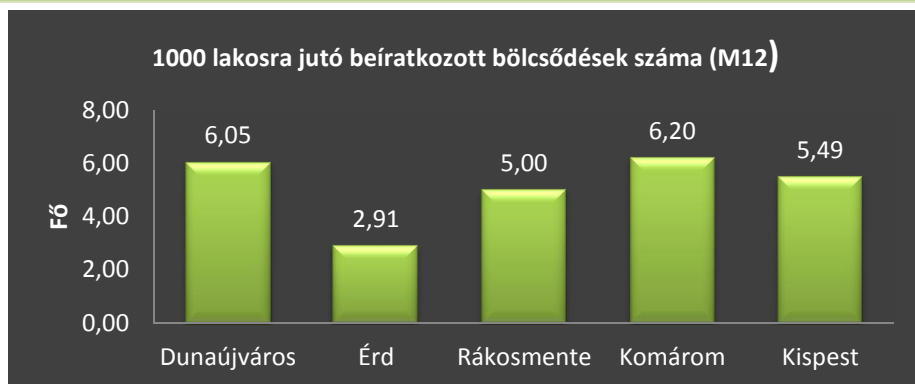

Az ábra az ezer lakosra eső bölcsődei férőhelyek számát mutatja településenként. Dunaújvárosban van a legtöbb bölcsődei férőhely a lakosságszámhoz viszonyítva, illetve Érd esetében a legalacsonyabb ugyanez az arány.

1000 lakosra jutó beiratkozott bölcsődések száma(M12)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az ezer lakosra eső beiratkozott bölcsődések számát mutatja településenként. Komáromban a legmagasabb, illetve Érd esetében a legalacsonyabb ez az érték. Dunaújváros esetében a mutató értéke lényegesen változott az előző mutatóhoz képest, és bár továbbra is az egyik legmagasabb értékkel bír, előrevetít egy alacsony kihasználtsági arányt.

Egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma (M13A)

Ábra

Megállapítások

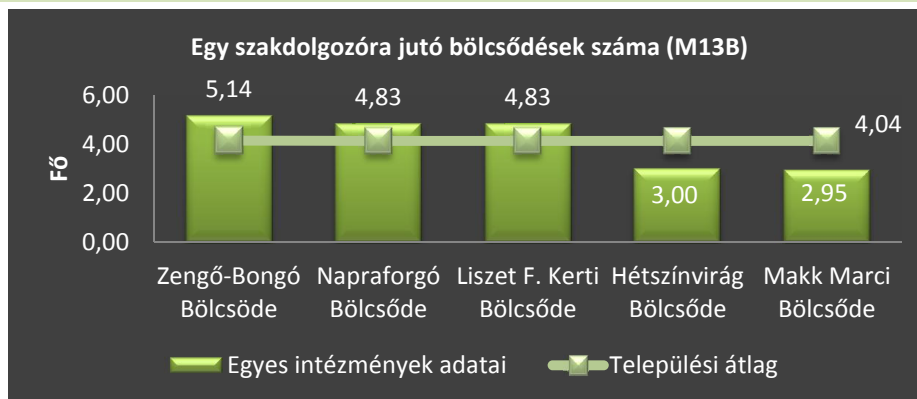
Az ábra az egy bölcsődei szakdolgozóra jutó bölcsődések számát mutatja településenként. Ez az érték már Rákosmentén a legmagasabb, illetve Kispest esetében a legalacsonyabb.

Dunaújvárosban a második legalacsonyabb értéket láthatjuk, amely az alacsony kihasználtság mellett ellátottak számához viszonyított szakdolgozók magas számát vetíti előre. Az ideális, hatékonynak mondott érték 5 körül van.

Egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma (M13B)

Ábra

Megállapítások

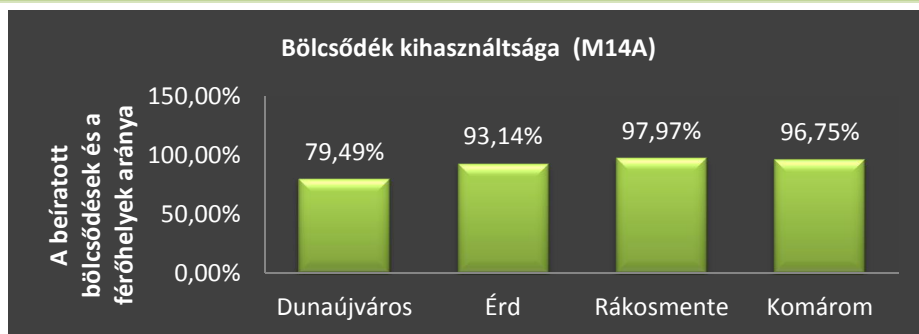
Az ábra az egy szakdolgozóra jutó bölcsődések számát mutatja intézményenként. A település bölcsődeit vizsgálva átlagosan 4,04 gyermek jut egy szakdolgozóra. A Zengő Bongó Bölcsődében jut a legtöbb gyermek egy szakdolgozóra (hatékony), a Makk Marci Bölcsőde esetében pedig a legkevesebb. A bölcsődék közötti egyenletlenségre részben magyarázat lehet sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek foglalkoztatása. A Hétszínvirág bölcsődében például a 30-ból 11 SNI-s gyermek van, akikre kiemelt figyelmet kell szánni, ez az oka a fajlagosan alacsonyabb pedagógus számnak.

Bölcsődék kihasználtsága (M14A)

Ábra

Megállapítások

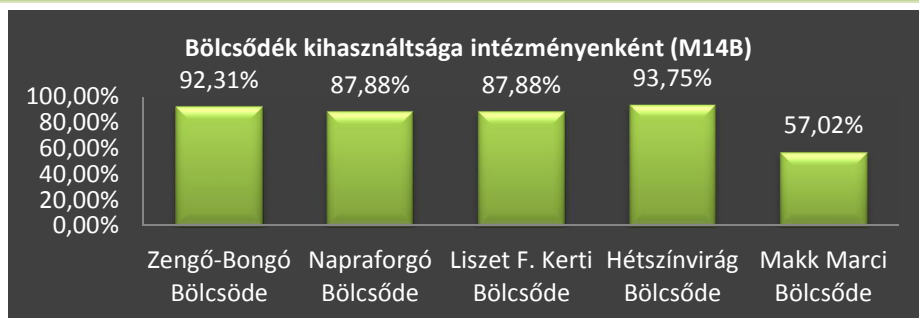

Az ábra a bölcsődék kihasználtságát, azaz a bölcsődei férőhelyek és a beíratott bölcsődések arányát mutatja településenként. A legnagyobb kihasználtságot Rákosmente esetében láthatjuk. A bölcsődék kihasználtsága Dunaújvárosban a legalacsonyabb. Az átlagértéket leginkább a Makk Marci bölcsőde húzza le, de a többi is alacsony kihasználtsággal működik.

Bölcsődék kihasználtsága intézményenként (M14B)

Ábra

Megállapítások

Az ábra a bölcsődék kihasználtságát, azaz a bölcsődei férőhelyek és a beiratkozott bölcsődések arányát mutatja intézményenként. A Hétszínvirág Bölcsőde kihasználtsága a legnagyobb, a Makk Marci bölcsőde a legkevesbé feltöltött intézmény a településen. A M13B ábrából láthatjuk, hogy a míg Hétszínvirág Bölcsőde esetében a magas kihasználtság mellett is alacsony az egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma, addig a Makk Marci esetében az alacsony kihasználtság mellett kevés az egy szakdolgozóra jutó bölcsisiek száma.

Egy bölcsődésre jutó működési kiadás összege (M15)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy bölcsődésre jutó éves nettó működési kiadás összegét mutatja. Az ábra alapján megállapítható, hogy Kéapesten a legmagasabb az egy bölcsődésre jutó éves nettó működési kiadás összege. A legalacsonyabb működési kiadást Komáromnál tapasztalhatjuk. Dunaújváros esetében tapasztalt érték a második legmagasabb, azaz inkább a magasabb értékek közé sorolható. Ez az érték előrevetíti, hogy vagy a személyi vagy a dologi kiadások magas értéket mutatnak.

Egy bölcsődésre jutó személyi kiadás és járulék összege (M16)

Ábra

Megállapítások

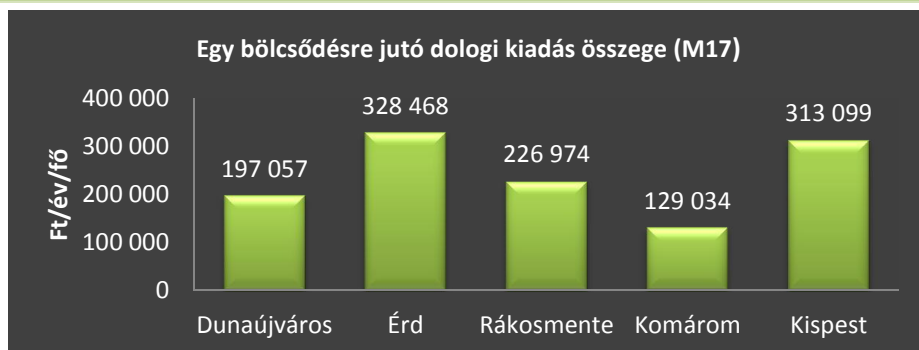
Az ábra az egy bölcsődésre jutó éves nettó személyi kiadás összegét mutatja településenként. Az ábra alapján megállapítható, hogy Érd esetében látható a legalacsonyabb egy főre eső éves nettó személyi kiadás, a legmagasabb értékeket Dunaújváros esetében láthatjuk. A bölcsődésre jutó személyi kiadás magas értékét már előre vetítette az M13 mutató – a szakdolgozók alacsony leterheltsége.

Egy bölcsődésre jutó dologi kiadás összege (M17)

Ábra

Megállapítások

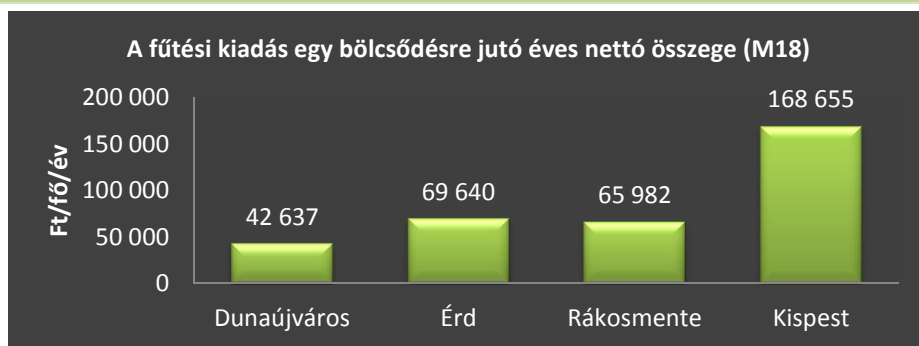

Az ábra az egy bölcsődésre jutó éves nettó dologi kiadás összegét mutatja településenként. Az ábra alapján megállapítható, hogy Komárom esetében látható a legalacsonyabb egy bölcsődésre eső éves nettó dologi kiadás. A legmagasabb értékeket Érd esetében láthatjuk. Dunaújváros esetében a második legalacsonyabb összeget láthatjuk. Az érték meglepő az alacsony kihasználtságot látva, vélhetően mind a rezsi, mind az egyéb dologi kiadások alacsonyak és vissza lettek fogva.

A fűtési kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege (M18)

Ábra

Megállapítások

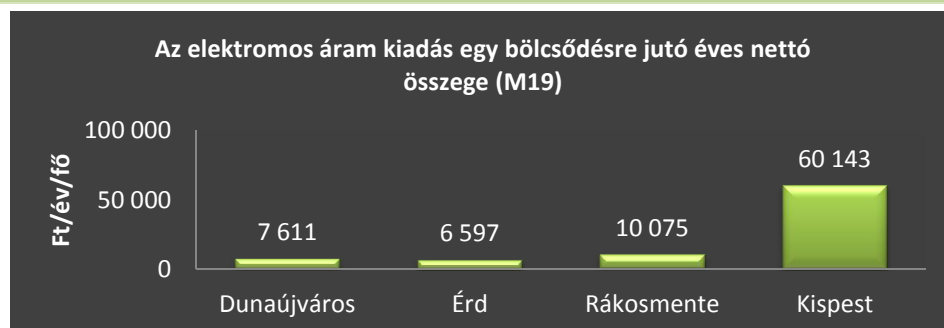
Az ábra az egy bölcsődésre jutó éves nettó fűtési kiadás összegét mutatja településenként. Az ábra alapján megállapítható, hogy Dunaújváros esetében látható a legalacsonyabb egy bölcsődésre jutó éves nettó fűtési kiadás. A legmagasabb értékeket Késpést esetében láthatjuk.

Az elektromos áram kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege (M19)

Ábra

Megállapítások

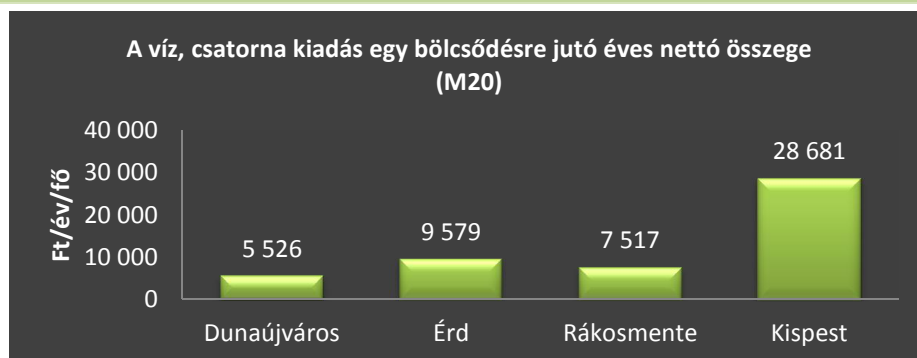

Az ábra az egy bölcsődésre jutó éves nettó elektromos áram kiadás összegét mutatja településenként. Az ábra alapján megállapítható, hogy Érd esetében látható a legalacsonyabb egy főre eső éves nettó elektromos áram kiadás. A legmagasabb értékeket Kispes esetében láthatjuk. Dunaújváros esetében a második legalacsonyabb összeget láthatjuk.

A víz, csatorna kiadás egy bölcsődésre jutó éves nettó összege (M20)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy bölcsődésre jutó éves víz, csatorna kiadás nettó összegét mutatja településenként. Az ábra alapján megállapítható, hogy Dunaújváros esetében látható a legalacsonyabb egy bölcsődésre jutó éves nettó víz, csatorna kiadás. A legmagasabb értékeket Kispes esetében láthatjuk.

Szakedzői létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV3)

Adatok

Megállapítások

Csoportok száma: **28**
Szakedzők száma: **70 fő**
Jogszabályi előírás alapján: **70 fő**
Eltérés: **0 fő**

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a bölcsődéknek csoportonként 2 szakedzőt kell alkalmazniuk, illetve amennyiben a csoportok száma eléri vagy meghaladja az 5-öt, akkor ezen felül még 2 szakedző alkalmazását is előírja a rendelet. Ez Dunaújvárosban a következő létszámot eredményezi:

Bölcsőde	Csoportok száma	Szakedzők száma	További dolgozók	Létszám összesen
Zengő-Bongó Bölcsőde:	6	12	2	14
Napraforgó Bölcsőde:	5	10	2	12
Liszt Ferenc K. Bölcsőde:	5	10	2	12
Hétszínvirág Bölcsőde:	4	8	2	10
Makk Marci Bölcsőde	10	20	2	22
Mindösszesen:	30			70

A további 2-2 dolgozóra a csoportnagyság miatt van szükség, kivéve a Hétszínvirág Bölcsődét, ahol viszont az SNI-s gyermekek miatt szükséges a +2fő.

A szakedzők tényleges száma megfelel a jogszabályi előírásoknak.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

- A *dologi kiadások* települési összehasonlításban átlagosnak, sőt alacsonynak mondhatóak, ezen belül a rezi költségek kimondottan alacsonynak tekinthetők.
- A *személyi kiadások* tekintetében a települési összehasonlítás többletet mutat, azaz érzékelhető egyrészt, hogy a város kapacitásaihoz képest kevesebb gyermek jár az intézményekbe, illetve a foglalkoztatott szakdolgozók száma magasabb annál, mint amit a gyermekszám indokol (a csoportok számához képest megfelelő, csak a csoportok feltöltöttsége nem elégséges). Előremutató megoldás lenne és a kívánt hatékonyságot is megteremtené, ha az aktuális szakdolgozói létszám mellett bővülne az ellátott gyermekek száma. Az 5 bölcsődés / szakdolgozói arányszám egy elfogadott és jó hatékonyságmutató. Az M14B ábrából megállapítható, hogy a Makk Marci bölcsőde esetében az alacsony érték az alacsony kihasználtságból adódik (keves gyermek jár az adott intézménybe). A Hétszínvirág bölcsőde esetében a magas kihasználtság mellett is alacsony az egy szakdolgozóra jutó bölcsődések száma, amit a jelentős számú sajátos nevelési igényű (SNI-s) gyermek jelenléte magyaráz.
- A tanulmányban vizsgált, 2013-as adatokból összességében megállapítható, hogy szabad kapacitások vannak a településen, mind a bölcsődei férőhelyeket tekintve, mind pedig a szakdolgozó létszámot tekintve.

3.2.2. EGYESÍTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNY ÉS ÁRPÁD HÁZI SZENT ERZSÉBET IDŐSEK OTTHONA

3.2.2.1. HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS HELYZETE DUNAÚJVÁROSBAN

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M21	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó házi segítségnyújtásban részesülő ellátottak számát mutatja több település összehasonlításában.
M22	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves működési kiadást mutatja több település összehasonlításában.
M23	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összeg	A mutató az egy ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja több település összehasonlításában.
M24	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja több település összehasonlításában.
EV4	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a házi segítségnyújtásban alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet

Általános kitekintés

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A házi segítségnyújtás (rövidítve: HSNY) keretében biztosítani kell a következőket:

- a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,

- b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,
c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személynek kezdeményeznie kell az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

A településen az Egyesített Szociális Intézményhez tartozik a házi segítségnyújtást biztosítása. Célja az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása saját lakókörnyezetében. Ennek az ellátási formának feladata a gondozott személyi higiéniájának biztosítása, a szükséges bevásárlás elvégzése, gyógyszerek kiváltása, beadása, környezeti higiéné biztosítása. A házi segítségnyújtást az intézmény két gondozási központjában lehet igényelni.

Alapjellezők

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS KÖZPONT		FÉRŐHELYEK SZÁMA (FŐ)			ELLÁTOTTAK SZÁMA (FŐ)			INTÉZMÉNY KIHASZNÁLTÁGA (%)				
Házi segítségnyújtás		153			81			52,94				
Intézmények/ szakfeladatok		Férőhelyek/ engedélyezett maximális ellátottak száma:	A beírt/ ténylegesen ellátottak száma:	Szakkolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Fenntartói (önkormányzati) támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Házi segítségnyújtás		153	81	25	0	10 075 000	11 783 000	43 398 000	49 882 000	12 890 000	2 484 000	65 256 000

Házi Segítségnyújtás esetében az Önkormányzati kiegészítés összege: **43 398 000 forint**, amely a kiadások 67%-át fedezi!

Részletes elemzés – Házi segítségnyújtás

1000 lakosra jutó ellátottak száma (M21)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az 1000 lakosra jutó házi segítségnyújtásban részesülők számát mutatja. Megállapítható, hogy az arány Dunaújvárosban a legmagasabb, és Érden a legalacsonyabb. A házi segítségnyújtás ugyan kérelemre indítható, de kötelező önkormányzati szociális ellátás, kedvezményes, minimális térítés ellenében biztosítandó. Ez az arányszám, bár önmagában nehezen értékelhető, egyfajta szociális aktivitást mutathat, azaz mutatja, hogy melyik település fordít nagyobb figyelmet az önmagukról gondoskodni nem tudó rászorulóknak ellátására és/vagy hol jelentkezik nagyobb igény.

Egy ellátottra jutó működési kiadás összege (M22)

Ábra

Megállapítások

Az ábra egy házi segítségnyújtásban részesülő ellátottra jutó éves működési kiadást mutatja. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legalacsonyabb az egy főre jutó éves működési kiadás. Ez előrevetíti, hogy mind a személyi kiadások, mind pedig a dologi kiadások tekintetében Dunaújváros produkálja a legalacsonyabb értékeket.

Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege (M23)

Ábra

Megállapítások

Az ábra a házi segítségnyújtásban részesülő egy ellátottra jutó személyi kiadások és járulékok éves összegét mutatja. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legalacsonyabb, Rákospentén pedig a legmagasabb az egy főre eső személyi kiadások és járulékok összege.

Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege (M24)

Ábra

Megállapítások

Az ábra a házi segítségnyújtásban részesülő egy ellátottra jutó dologi kiadások éves összegét mutatja. A dunaújvárosi rendkívül alacsony érték meglepő a közel 50%-os kihasználtság mellett, ugyanakkor mivel alapvetően „terepen” végzendő munkáról van szó, az alacsony érték lehet a tudatos takarékoskodás következménye is (pl.: nincs szükség nagy gondozó központi bázisra és készletekre).

Szakedolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV4)

Adatok

Megállapítások

Szakedolgozók száma: **25 fő**
Jogszabályi előírás: **9 fő**
Eltérés: **+16 fő**

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint az önkormányzatoknak házi segítségnyújtás biztosítására 9 ellátottként 1 szakedolgozót kell alkalmazniuk. Dunaújvárosban a 81 ellátott mellett 25 fő szakedolgozó áll alkalmazásban, amely 16 fővel több a vonatkozó jogszabály 9 fős előírásánál.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

Házi segítségnyújtás

- A HSNY működési hatékonysága és „aktivitása” települési összehasonlításban kedvező. Mind az egy főre jutó személyi kiadások, mind pedig a dologi kiadások tekintetében a legalacsonyabb értéket produkálta Dunaújváros a többi településsel összehasonlítva. A vonatkozó jogszabályi megfelelés vizsgálatakor, ugyanakkor megállapítható, hogy az ellátottak számához hozzárendelt szakdolgozók száma jelentősen meghaladja az előírt létszámot. A rendeletben előírt 9 ellátott / szociális gondozó átlagtól jelentősen több gondozót foglalkoztatnak, ennek ellenére a települési összehasonlításban alacsony a fajlagos személyi kiadás összege. Ennek az a magyarázata, hogy az összehasonlításban szereplő többi településen az ellátottak számához viszonyítva még magasabb a gondozók száma, így személyi jellegű költségeik is fajlagosan magasabbak, mint a dunaújvárosi intézményé.
- Tipikus problémát szokott jelenteni a HSNY területén, és ez a dunaújvárosi létszámtöbblet oka is, hogy amennyiben a település kiterjedése nagy, a gondozottakat tömegközlekedési eszközökkel, hosszú idő alatt érik csak el a gondozók, ezért nem tudják vállalni azt, hogy 1 gondozó 1 nap alatt 9 ellátotthoz jusson el. Természetesen a feladatok is igen sokrétűek és gyakran egy ellátott igényei is több óra ráfordítást jelentenek. Mindenképpen szükséges a települési sajátosságokat részleteiben is vizsgálni, és feltárni azokat a lehetőségeket, amelyek biztosítanák, hogy a gondozók gyorsabban és időtakarékosabb módon tudjanak kiszállni a gondozottakhoz.

3.2.2.2. IDŐSOTTHON HELYZETE DUNAÚJVÁROSBAN

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M25	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó idősök otthonában ellátottak számát mutatja.
M26	Intézmények kihasználtsága	A mutató az idősök otthonában ellátottak és az intézmény férőhelyének arányát mutatja településenként.
M27	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M28	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összeg	A mutató az egy ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M29	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
EV5	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során az idősök otthonában alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 9/1999.(XI.24.) SZCSM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről,
- Az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

Jelenlegi helyzetkép

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS KÖZPONT	FÉRŐHELYEK SZÁMA (FŐ)	ELLÁTOTTAK SZÁMA (FŐ)	INTÉZMÉNY KIHASZNÁLTÁGA (%)
Idősök otthona	199	196	98,49

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata
ÁROP-1.A.5-2013-2013-0090 kódszámú szervezetfejlesztési projektje
4. fejlesztési elem: Feladat ellátási és finanszírozási modell kidolgozása
Helyzetfelmérés és a hatékonyságnövelés lehetőségeit bemutató tanulmány

Intézmények/ szakfeladatok	Férőhelyek/ engedélyezett maximális ellátottak száma:	A beírt/ ténylegesen ellátottak száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Fenntartói (önkormányzati) támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása	199	196	72	49	190 334 000	181 888 000	84 107 000	239 246 000	57 885 000	159 198 000	456 329 000

Az idősek otthona működtetése esetében az önkormányzati kiegészítés összege: **84 107 000 forint**, amely a kiadások 18%-át fedezi!

Részletes elemzés (Benchmark adatot csak Érdről kaptunk, Rákosmentén pedig nem üzemel idősek otthona.)

1000 lakosra jutó ellátottak száma (M25)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az 1000 lakosra jutó az idősek otthonában ellátottak számát mutatja. Megállapítható, hogy a vizsgált települések között jelentős a különbség, Érden negyed annyi idősek otthonában ellátott jut 1000 lakosra, mint Dunaújvárosban. Ez önmagában nem minősítő mutató, egyfajta szociális aktivitást és/vagy igényt mutat a vizsgált területen.

Intézmények kihasználtsága (M26)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az idős otthonok kihasználtságát mutatja. Érden 100%-os kihasználtság mellett működik az idősek otthona, míg Dunaújvárosban 98,49 % mellett, ez elhanyagolható különbség.

Egy ellátottra jutó működési kiadás összege (M27)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy ellátottra jutó működési kiadás éves nettó összegét mutatja a vizsgált településeken üzemelő idők otthona esetében. Megállapítható, hogy a végeredményt tekintve jelentős különbség nincs a két intézmény között, ugyanakkor a további mutatók alapján látszik, hogy Érden a fajlagos személyi kiadás alacsonyabb, míg a fajlagos dologi kiadások viszont magasabbak a dunaújvárosinál.

Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege (M28)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék éves nettó összegét mutatja a vizsgált településeken üzemelő idők otthona esetében. Megállapítható, hogy jelentős különbség van a két intézmény között, Dunaújvárosban több mint 30 %-al magasabb az egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege, mint Érden. Ennek lehet oka, hogy magas az egészségügyi szakápolók aránya, és az ő fizetésük magasabb, mint a normál szakdolgozói fizetés.

Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege (M29)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az egy ellátottra jutó dologi kiadás éves nettó összegét mutatja a vizsgált településeken üzemelő idősek otthona esetében. Megállapítható, hogy jelentős különbség van a két intézmény között, Dunaújvárosban több mint 50 %-al alacsonyabb a dologi kiadás összege, mint Érden.

Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV5)

Adatok

Szakdolgozók száma: **72 fő**
Jogszabályi előírás: **57 fő**
Eltérés: **+15 fő**

Megállapítások

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szabályozza az idősek otthona működtetéséhez szükséges létszámot, a következők szerint:

intézményvezető	1
intézményvezető ápoló (100 férőhely felett)	1
ápoló, gondozó (100 férőhelyre vetítve 24 fő)	48
mozgásterapeuta	1
szociális, mentálhigiénés munkatárs (50 főre 1)	4
foglalkoztatásszervező (100 férőhelyre vetítve, ajánlott létszám 1 fő)	2
ÖSSZESEN:	57

Dunaújvárosban a 196 ellátott mellett 72 fő szakdolgozó áll alkalmazásban, amely 15 fővel több a vonatkozó jogszabály 57 fős előírásánál. (Továbbá orvos foglalkoztatható heti 6 órában.)

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

Idősek otthona

- Az idősek otthona mint szociális ellátás aktív, majd négyszerese a fajlagos ellátotti szám, mint Érden. Működési hatékonysága települési összehasonlításban viszont kedvezőtlennek tűnik. A dunaújvárosi idősek otthona működési kiadása magasnak mondható, elsősorban a magas személyi kiadások miatt mutat kedvezőtlen képet. A jogszabályi megfelelés vizsgálatokor megállapításra került, hogy az ellátottak számához viszonyítva több szakdolgozó áll alkalmazásban, mint amit a jogszabály előír. A jelenlegi helyzet és a jogszabályi előírás között jelentős különbség van, azaz mintegy 15 fővel több szakdolgozó áll az ellátottak rendelkezésére. A magas személyi kiadások összegének csökkentésére lehetőséget teremt a szakdolgozói létszám optimalizálása, amely során természetesen figyelembe kell venni azt is, hogy ne csökkenjen a szolgáltatás színvonala.

3.2.3. GYERMEKVÉDELEM ÉS CSALÁDSEGÍTÉS – ÚTKERESÉS SEGÍTŐ SZOLGÁLAT

Általános kitekintés

A családsegítés egy olyan családcentrikus, rendszerszemléletű személyes gondoskodási forma, amelynek biztosítása a települési önkormányzatoknak a szociális törvényben rögzített alapfeladata. A szociális törvény (továbbiakban: Szt.) 64.§. (1) bek. értelmében:

„A családsegítő szolgáltatásban nyújtott általános és speciális segítő szolgáltatás olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.”

A családsegítés tehát olyan támogató együttműködést jelent, amely segít:

- Szembenézni a problémával és megoldást keresni;
- Megtalálni azokat az erőforrásokat, amelyekre támaszkodhat az egyén/család/közösség a probléma megoldásában;
- Megtanulni együtt élni olyan problémákkal, amelyek megoldására nincs reális esély.

1993 óta – a szociális törvény hatályba lépése óta – a családsegítés a szociális alapellátásnak minősül. A szolgáltatáshoz való hozzájutás ma már minden településen biztosított a lakosság számára.

A gyermekjóléti szolgálatok 1997 után, a Gyermekvédelmi törvény (továbbiakban: Gyvt.) bevezetését követően jöttek létre. Mivel az új szakterület nem rendelkezett kidolgozott elméleti és módszertani ismeretekkel, a gyermekjóléti szolgálatok dolgozói eredeti képzettségük (főként pedagógus, védőnő) és addigi (főként családsegítő) tapasztalataik alapján alkalmazták azokat az ismereteket, amelyeket a szociális munka alapjaiból elsajátítottak.

A gyermekjóléti szolgálatok tevékenységének legnagyobb részét a veszélyeztetett gyermekekre irányuló, azok érdekeit védő, a szociális munka eszközeivel végzett egyéni esetkezelés jellemzi. Ellátandó feladatként a gyermek problémáinak rendezése, a veszélyeztető okok megszüntetése, a gyermekkel és családjával végzett szociális munka, olyan mértékben jelenik meg a szolgálatoknál, hogy prevencióra, szervezésre, szolgáltatásra, a település gyermekvédelmi rendszerének koordinálására kevesebb energiát tudnak fordítani.

Azokon a településeken, ahol már működött családsegítő szolgálat, a törvény szellemével összhangban többnyire olyan döntés született, hogy a gyermekjóléti szolgálatot ezen intézmények keretében, önálló szakmai egységként hozzák létre. A kezdeti bizonytalanság után a nagyobb intézményekben többnyire megtörtént a szakmai munka feladatmegosztása, az ehhez rendelhető tárgyi feltételek azonban ritkán.

Bár a Gyvt. és a Szt., valamint a hozzá kapcsolódó szakmai rendelet meglehetősen részletesen fogalmaz az ellátandó feladatok tekintetében, a kezdeti időszakban mégis sokféle módon értelmezték a területen a két szolgálat működési és együttműködési módját.

A vitát a szakmán belül az váltotta ki, hogy módszereiben a két szolgáltatás különbözik-e egymástól, a gyermek és a család problémáit lehet-e, kell-e (ha igen, milyen módon) egymástól elválasztva kezelni, az önálló szakmai egység hogyan és milyen tartalommal jelenjen meg, egyáltalán megjelenjen-e a szolgálat működésének egészében. A legfőbb vitatémát mégis a két szolgálat közötti munkamegosztás kérdése adta.

A differenciáltság és párhuzamosság kérdése akkor fogalmazódik meg, amikor a gyermeket és szülőt is érintő esetről el kell döntenet, mikor és mi tartozzon a családsegítő, mikor és mi a gyermekjóléti szolgálatra.

A Szt. és a Gyvt. is kimondja, hogy települési szinten a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatnak jelzőrendszert kell működtetnie, ahol - többek között - a két szolgálat egymás jelzőrendszereként is működik.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok együttműködését intézményi szinten jellemzően „Együttműködési megállapodás” rögzíti. Ennek két fő pillére, hogy:

- a gyermekjóléti szolgálat közvetíti a családsegítő szolgálat szolgáltatásait a klienseknek,
- a családsegítő szolgálat jelzi a kiskorú veszélyeztetettségét, amit a maga eszközeivel megszüntetni nem tud.

3.2.3.1. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

Általános kitekintés

A Gyvt. segítséget nyújt a gyermekek számára az egészséges személyiségfejlődéshez való jog érvényesítéséhez és rendszerbe foglalja azokat a pénzügyi és természetbeni juttatásokat, amelyek segítik a szülőket az ezt elősegítő feladataik teljesítésben. A gyermekek védelméről szóló törvény kimondja, hogy a szülő joga és kötelessége a gyermek családban való gondozása és nevelése a gyermeke testi, lelki, értelmi, érzelmi,

valamint erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételek (úgy mint lakhatás, étkeztetés, ruházkodás, egészségügyi ellátáshoz, valamint oktatáshoz való hozzájutás) biztosítása. Amennyiben ezeket önerőből nem képes a szülő biztosítani, úgy joga van segítséget igénybe venni.

A gyermekvédelmi törvény alapelvei:

- A gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult, amelyhez az állam és az önkormányzat segítséget nyújt.
- A gyermek életbe a hatósági beavatkozás csak akkor lehetséges, amennyiben a gyermek védelme nem valósul meg.
- A gyermeket a családjából kiemelni csak a törvényben meghatározott esetekben lehetséges.
- A családjából kiemelt gyermek védelmét örökbefogadó család, nevelőszülői család vagy családias hangulatú gyermekotthonban szükséges biztosítani.
- Segíteni kell a gyermek visszahelyezését családjába, illetve a családból kikerült gyermek utógondozását, önálló életkezdését.

A Gyermekjóléti szolgálat a gyermekvédelem egyik alapeleme, amely segíti a családi kapcsolatok fenntartását. A gyermekjóléti szolgáltatás az általános megelőzés egyik legjelentősebb intézménye, így a bűnmegelőzésnek is.

A gyermekvédelmi ellátás finanszírozását a 2013. évi CCXXX. számú, azaz Magyarország 2014. évi költségvetéséről szóló törvény szabályozza. A finanszírozás összegét az ellátásban részesülő gyermekek száma, illetve az ellátás típusa (pl: normál ellátás, különleges ellátás, speciális ellátást) határozza meg.

Jelenlegi helyzetkép

Dunaújvárosban a gyermekvédelmi tevékenységet az Útkeresés Segítő Szolgálat keretében a Gyermekjóléti Szolgálat végzi. A Szolgálat széleskörű szolgáltatást nyújt a településen élő gyermekek és családjaik számára, amely szolgáltatások a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatások. Az intézmény működésének célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, valamint a családban történő nevelésének elősegítése. Ezen kívül célja a gyermek fejlődését veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzése, illetve az esetlegesen kialakult veszélyhelyzetek megszüntetése. A Szolgálat a fenti célok elérése érdekében a következő feladatokat látja el: gyermeknevelési, életvezetési tanácsadás; tanulási nehézségek, magatartási problémák kezeléséhez segítség nyújtása; krízishelyzetbe került családok, fiatalok segítése; jogi

tanácsadás; tájékoztatás a szülői kötelességekről, a családokat, gyermekeket megillető ellátásokról, támogatásokról; a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák tájékoztatása az őt és a magzatot megillető támogatásokról, ellátásokról; tájékoztatás egészségügyi és szociális problémák esetén; segítségnyújtás drog és alkohol problémák esetén.

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M30	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó gyermekjóléti szolgáltatásba részesülő ellátottak számát mutatja.
M31	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M32	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M33	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
EV6	Szakedolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a Gyermekjóléti Központ működtetése érdekében alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- többször módosított 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (a továbbiakban: GYVT.),
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Alapjellemezők:

GYERMEKVÉDELEM

ELLÁTOTTAK SZÁMA (FŐ)

SAKDOLGOZÓK(CSALÁDGONDOZÓK)

EGYÉB DOLGOZÓK SZÁMA (FŐ)

SZÁMA (FŐ)									
Gyermekjóléti szolgálat		607			9			5,6	
	Férőhelyek/ engedélyezett maximális ellátottak száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Útkeresés Segítő Szolgálat Gyermekjóléti Szolgáltatás	607,0	9,0	5,6	1 189	19 342	32 147	8 111	5 652	45 910

(A pénzügyi táblázatban az összegek millió forintban értendők!)

Az önkormányzati kiegészítés (támogatás) összege: **25 379 000 forint**, amely a kiadások **55%-a!**

Megállapítások

1000 lakosra jutó ellátottak száma (M30)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az 1000 lakosra jutó ellátottak számát mutatja be településenként. Megállapítható, hogy Érden a legmagasabb az 1000 főre jutó ellátottak száma, illetve Rákosmentén a legalacsonyabb ez az érték. Dunaújváros esetében a második legtöbb az 1000 lakosra jutó ellátottak száma. Az érték önmagában nem értelmezhető, egyaránt jelenthet kedvezőtlen szociális viszonyokat (magasabb igényt) a településen, vagy magasabb intézményi aktivitást. Ennek részletes vizsgálata nem tárgya jelen tanulmánynak.

Egy ellátottra jutó működési kiadás összege (M31)

Ábra

Megállapítások

A működési kiadások tekintetében Dunaújváros átlagos értékeket produkál. A következő két mutatóból látszik, hogy a dologi kiadások fajlagosan alacsonyabbak, míg a személyi jellegű kiadások inkább magasabbal.

Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege (M32)

Ábra

Megállapítások

A személyi kiadások fajlagos nagysága Dunaújvárosban a második legmagasabb értéket mutatja Rákosmente után.

Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege (M33)

Ábra

Megállapítások

A dologi kiadások ugyanakkor a legalacsonyabbak a vizsgált települések között.

Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV6)

Adatok	Megállapítások
Általános szolgáltatást nyújtó családgondozók száma: 9 fő	Az 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 1. sz. melléklete szerint az önkormányzatoknak a gyermekjóléti szolgálat működtetéséhez 45 ellátottként 1 általános szolgáltatást nyújtó családgondozót kell alkalmazniuk. Dunaújvárosban a 607 ellátott mellett 13,5 fő szakdolgozó alkalmazása javasolt, amely a jelenlegi létszámnál (9 fő) mintegy 4,5 fővel több, azaz <u>létszámhiány tapasztalható</u> . Ezen túlmenően az intézmény szakmai munkáját segítik a következő munkatársak: <ul style="list-style-type: none">• 2 fő gyógypedagógus,• 3 fő családgondozó asszisztens.
Jogszabályi előírás: 13,5 fő	
Eltérés: -4,5 fő	

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

- A Gyermekjóléti Szolgálat esetében elmondható, hogy települési összehasonlításban az egy szakdolgozóra eső bérköltségek közel azonosak (mindenhol a közalkalmazotti bértáblát követik). Így nyilvánvaló, hogy a fajlagosan magas személyi kiadásokat (M32) a szakdolgozók számának relatív többlete adja (más településhez hasonlítva). Ugyanakkor az EV6-os mutató alapján látható, hogy a jogszabályi előíráshoz képest létszámhiány van. Részletesen összehasonlítva ezért Dunaújváros adatait például az érdekekkel, elmondható, hogy Érden az 1237 ellátottat mintegy 12 fő szakdolgozó látja el, amely erősen túlterhelt viszonyokat mutat. Megállapítható tehát, hogy a személyi kiadások más településekkel összehasonlított fajlagosan magas értéke nem rossz költséghatékonyságot mutat, hanem az alacsonyabb értékeket produkáló településeken tapasztalható jelentős személyi túlterheltség áll mögötte.

- További vizsgálatra érdemes terület lehet, hogy míg Dunaújváros az 1000 lakosra jutó ellátott gyermekek tekintetében (M30) a vizsgált települések között az egyik legmagasabb értéket produkálja, addig az M34-es mutatónál (3.2.3.2. fejezet) az ellátott családok száma Dunaújvárosban a legalacsonyabb a lakosságszámhoz viszonyítva. Tekintettel arra, hogy a két szervezet együttműködése hagyományosan szoros, a szakmai szervezetek számára további vizsgálatra javasolt, hogy miért kapunk fajlagosan alacsony ellátotti számot a családsegítés esetében.

3.2.3.2. CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT

Általános kitekintés

Az Önkormányzatok feladata a helyi közszolgáltatások biztosítása, különösen a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági, illetve a családsegítő feladatokról való gondoskodás. A Családsegítő Központ feladata az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok segítése, támogatása. A támogatás lehet anyagi jellegű támogatás, de jellemzően inkább családgondozási, szociálpolitikai, mentális ellátások biztosítását értjük alatta. A gondozás általában nem egyszeri beavatkozás a család életébe, hanem folyamatos és egységes egészségügyi, pszichológiai és szociális támogatás, amelyet erre a feladatra kiképzett szakemberek végeznek. A Családsegítő Központ szakmai munkáját a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) szabályozza. A törvényben 2014 január 1-től kisebb változások történtek, jellemzően a családsegítés hatálya alá tartozó személyek adatainak kezelésére vonatkozóan.

A Családsegítő Központ működtetése az Önkormányzat feladata, de a működtetés anyagi finanszírozásához hozzájárul a központi költségvetés.

A szolgálat által nyújtott legfontosabb szolgáltatások a következők:

- szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadás;
- tájékoztatás és ügyintézési segítség nyújtása, a szociális családtámogatási és társadalom-biztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról;
- családgondozás, azaz a családban jelentkező problémák, illetve konfliktusok megoldását elősegítő terápiák szervezése;
- tanácsadás nyújtása többek között a tartós munkanélküliek, fiatal munkanélküliek, adósságproblémákkal küzdők, szenvedélybetegek, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére;
- nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatások nyújtása.

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M34	1000 lakosra jutó ellátottak száma	A mutató az 1000 lakosra jutó családsegítői szolgáltatásban részesülő ellátottak számát mutatja.

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M35	Egy ellátottra jutó működési kiadás összege.	A mutató az egy családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M36	Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulékok összege	A mutató az egy családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M37	Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy családsegítő szolgáltatásban részesülő ellátottra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.
EV7	Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása	Az eltérés vizsgálat során a Családsegítő Szolgálat működtetése érdekében alkalmazott szakdolgozók létszámát hasonlítjuk a jogszabályi előírás által meghatározott létszámhoz és kimutatjuk az eltéréseket.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- Az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet

Jelenlegi helyzetkép

CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONT	ELLÁTOTTAK SZÁMA (FŐ)	SZAKDOLGOZÓK SZÁMA (FŐ)	EGYÉB DOLGOZÓK SZÁMA (FŐ)
Családsegítés	659	9,7	3,6

	Férőhelyek/ engedélyezett maximális ellátottak száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Útkeresés Segítő Szolgálat Családsegítés	659,0	9,7	3,6	-	19 342	29 441	7 885	4 938	42 264

(A pénzügyi táblázatban az összegek millió forintban értendők!)

Az önkormányzati kiegészítés összege: **22 922 000 forint**, amely a kiadások **54%-a**!

Megállapítások

1000 lakosra jutó ellátottak száma (M34)

Ábra

Megállapítások

Az ábra az 1000 lakosra jutó ellátottak számát mutatja. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legkevesebb az 1000 lakosra jutó ellátottak száma, illetve Rákospalotán a legmagasabb ez az érték. Dunaújvárosban alacsony a családsegítők által nyújtott szolgáltatásban részesülők aránya a lakosság számához viszonyítva.

Egy ellátottra jutó működési kiadás összege (M35)

Ábra

Megállapítások

Az alacsonyabb ellátotti számhoz fajlagosan magas működési kiadások párosulnak, amelyet mind a személyi jellegű, mind a dologi kiadások magas aránya eredményez.

Egy ellátottra jutó személyi kiadás és járulék összege (M36)

Ábra

Megállapítások

A személyi kiadások fajlagos értéke Dunaújvárosban a legmagasabb.

Egy ellátottra jutó dologi kiadás összege (M37)

Ábra

Megállapítások

Az egy ellátottra jutó dologi kiadások tekintetében is Dunaújváros rendelkezik a legmagasabb értékkel.

Szakedolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása (EV7)

Adatok

Szakedolgozók száma: **9,7 fő**
Jogszabályi előírás: **9,5 fő**
Eltérés: **Nincs**

Megállapítások

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint az önkormányzatoknak a családsegítő szolgálat működtetéséhez 5000 fő lakosonként 1 szakedolgozót kell alkalmazniuk, illetve amennyiben a lakosságszám meghaladja a 30 000 főt, úgy 30 000-ként plusz 2 fő szakedolgozó foglalkoztatását írja elő a jogszabály. Dunaújvárosban a mintegy 47.000 fős lakosságszám mellett 9,5 fő szakedolgozó indokolt, plusz 3 fő szociális segítő vagy tanácsadó. A valós létszám pont megfelel a jogszabályi előírásnak!

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

- Dunaújvárosban a családsegítő szolgálat aktivitása elmaradni látszik az összehasonlításban szereplő más településeketől. Látható, hogy míg a szakdolgozói létszám megfelel a város méretének, a fajlagos ellátotti szám itt a legalacsonyabb, ez eredményezi összességében a kedvezőtlen fajlagos költségmutatókat (egy ellátottra jutó kiadások mértéke magas).
- Kívánatos cél az ellátottak számának növelése a meglévő infrastruktúra és személyi kapacitás megtartása mellett.

3.3. KÖZMŰVELŐDÉS

Általános kitekintés

A kultúra és a művelődés finanszírozásában az állam szerepet vállal, mivel ez az ágazat nem profitorientált, saját bevételeiből nem tudná fenntartani magát. Az állami támogatás mértéke a költségvetési törvény keretein belül kerül megállapításra és az Önkormányzat részére kerül átutalásra a művelődési házak, múzeumok, könyvtárak és egyéb közművelődési intézmények működtetésének finanszírozására. Az Önkormányzat képviselőtestülete fogadja el az Önkormányzat költségvetését, amelyben rögzítésre kerül az intézményeknek átutalandó finanszírozási összeg.

Jelenlegi helyzetkép

A Dunaújváros négy kulturális intézményt működtet, amelyek a következők:

- Intercisa Múzeum
- Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza, valamint a Munkásművelődési Központ Közhasznú Nonprofit Kft (rövidítve: MMK vagy MMK Nonprofit Kft.)
- József Attila Könyvtár

MŰVELŐDÉSI/KÖZÖSSÉGI HÁZ	LÁTOGATÓK SZÁMA (FŐ)	SZAKDOLGOZÓK SZÁMA (FŐ)
Intercisa Múzeum	4 353	9
Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza és MMK	121 297	33
József Attila Könyvtár	6 186	18
Összesen	131 836	60

3.3.1. MŰVELŐDÉSI HÁZAK

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M38	1000 lakosra jutó látogatók száma	A mutató az 1000 lakosra jutó művelődési házba látogatók számát mutatja.
M39	Egy látogatóra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy művelődési házba látogatóra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M40	Egy látogatóra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy művelődési házba látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M41	Egy látogatóra jutó dologi kiadás összege	A mutató az egy művelődési házba látogatóra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.

A vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

Művelődési Házak	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma :	Kulturális rendezvényeken résztvevők száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen beruházási kiadásokkal együtt:
Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza:	nincs ilyen	32 000	24	10	115 658 000	73 200 000	93 152 000	19 866 000	168 566 000	284 102 000
MMK Közhasznú Nonprofit Kft.	62 744	26 553	9	nincs ilyen	21 373 000	47 622 000	27 672 000	5 854 000	40 870 000	74 915 000
ÖSSZESEN:	62 744	58 553	33	10	137 031 000	120 822 000	120 824 000	25 720 000	209 436 000	359 017 000

Az önkormányzati kiegészítés összege: **101 164 000 forint**, amely a kiadások **28%-a**!

1000 lakosra jutó látogatók száma (M38)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az 1000 látogatók száma látható településenként. A három település hasonló értékekkel rendelkezik.

Egy látogatóra jutó működési kiadás összege (M39)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy látogatóra jutó éves működési kiadás összege látható. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legmagasabb az egy látogatóra jutó éves működési kiadás összege.

Egy látogatóra jutó személyi kiadás és járulék összege (M40)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összege látható. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legmagasabb az egy látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összege.

Egy látogatóra jutó dologi kiadás összege (M41)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy látogatóra jutó dologi kiadás összege látható. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legmagasabb az egy látogatóra jutó éves dologi kiadás összege, illetve Rákospentén a legalacsonyabb ez az érték.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

- A települési összehasonlítások eredményeként megállapítható, hogy Dunaújvárosban a művelődési házak (Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza, illetve az MMK) működése a legkevésbé költséghatékony. A művelődési házak személyi és infrastrukturális (dologi) kapacitásai nincsenek összhangban a település méretével, igényeivel, és/vagy lehetőségeivel.
- Javasolt további részletes hatékonyságvizsgálattal feltárni a fejlesztési lehetőségeket!

3.3.2. MÚZEUM

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M42	1000 lakosra jutó látogatók száma	A mutató az 1000 lakosra jutó múzeumba látogatók számát mutatja.
M43	Egy látogatóra jutó működési kiadás összege	A mutató az egy múzeumba látogatóra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M44	Egy látogatóra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató az egy múzeumba látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M45	Egy látogatóra jutó éves dologi kiadás összege	A mutató az egy múzeumba látogatóra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

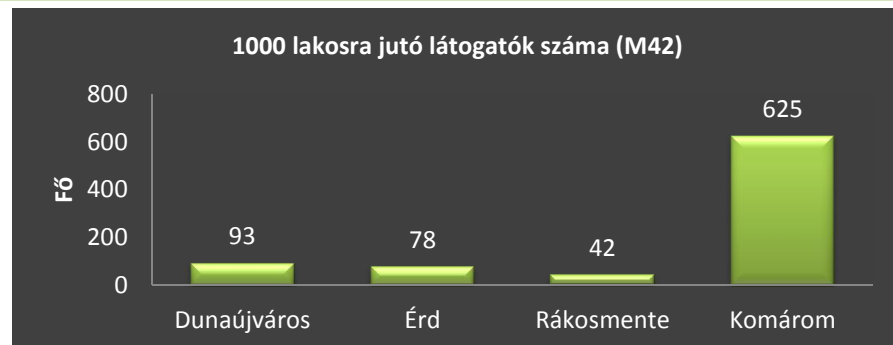
Múzeum:	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma :	Kulturális rendezvényeken résztvevők száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Intercisa Múzeum:	4353	750	9	5	4 308 000	33 480 000	27 310 000	6 395 000	7 643 000	41 411 000

Az önkormányzati kiegészítés összege: **3 623 000 forint**, amely a kiadások **9 %-a**!

1000 lakosra jutó látogatók száma (M42)

Ábra

Megállapítások

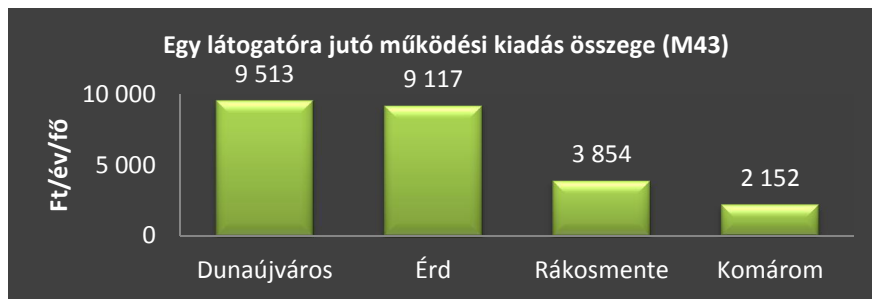

Az ábrán az 1000 lakosra jutó látogatók száma látható településenként. Megállapítható, hogy Rákosmentén a legalacsonyabb a látogatók és a lakosság aránya, illetve Komáromban a legmagasabb ez az érték. Dunaújvárosban a második legmagasabb értéket láthatjuk.

Egy látogatóra jutó működési kiadás összege (M43)

Ábra

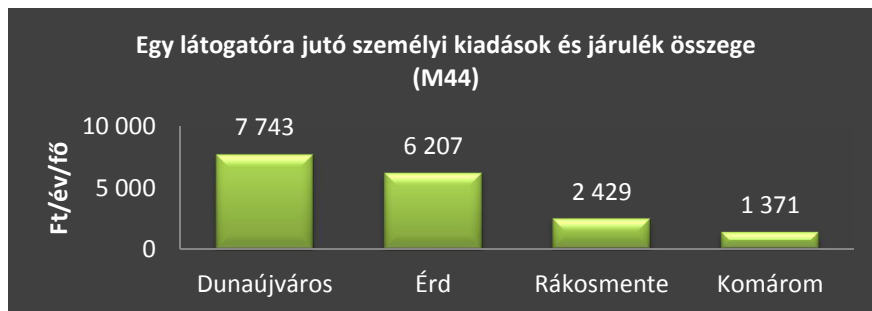

Megállapítások

Az ábrán az egy látogatóra jutó éves működési kiadás összege látható. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legmagasabb az egy látogatóra jutó éves működési kiadás. Vélhetően a múzeum tárgyi és személyi infrastruktúrája nem áll arányban a potenciális látogatókkal nagyságrendjével, illetve a benchmark adatok alapján van tere a hatékonyságjavításnak.

Egy látogatóra jutó személyi kiadás és járulék összege (M44)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összege látható. Megállapítható, hogy Dunaújvárosban a legmagasabb az egy látogatóra jutó éves személyi kiadás és járulék összege.

Egy látogatóra jutó dologi kiadás összege (M45)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy látogatóra jutó dologi kiadás összege látható. Megállapítható, hogy Érd a legmagasabb az egy látogatóra jutó éves dologi kiadás összege illetve Komáromban a legalacsonyabb ez az érték. Dunaújvárosban a második legmagasabb értéket láthatjuk, amely átlagosnak tekinthető.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

- A települési összehasonlítások eredményeként megállapítható, hogy Dunaújvárosban a múzeum működése kevésbé költséghatékony. A kiadások szerkezetét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy elsősorban a személyi kiadások fajlagos összege magas, de a dologi kiadások területén is van fejlesztési lehetőség. Javasolt a múzeum tárgyi és személyi infrastruktúráját a potenciális látogatók nagyságrendjéhez igazítani. A hatékonyságnöveléssel elképzelhető, hogy megtakarítható a mostani 3,6 M forintos önkormányzati hozzájárulás.

3.3.3. KÖNYVTÁR

Az alábbi fejezetben a következő mutatókat vizsgáljuk, és eltérés vizsgálatokat mutatjuk be:

MUTATÓ SZÁMA	MUTATÓ NEVE	LEÍRÁS
M46	1000 lakosra jutó beiratkozott olvasók száma	A mutató az 1000 lakosra jutó könyvtárba beiratkozott olvasók számát mutatja.
M47	Egy beiratkozott olvasóra jutó működési kiadás összege	A mutató a könyvtárba beiratkozott egy olvasóra jutó éves működési kiadás összegét mutatja településenként.
M48	Egy beiratkozott olvasóra jutó személyi kiadás és járulék összege	A mutató a könyvtárba beiratkozott egy olvasóra jutó éves személyi kiadás és járulék összegét mutatja településenként.
M49	Egy beiratkozott olvasóra jutó dologi kiadás összege	A mutató a könyvtárba beiratkozott egy olvasóra jutó éves dologi kiadás összegét mutatja településenként.

Vizsgálat során felhasznált releváns jogszabályok:

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

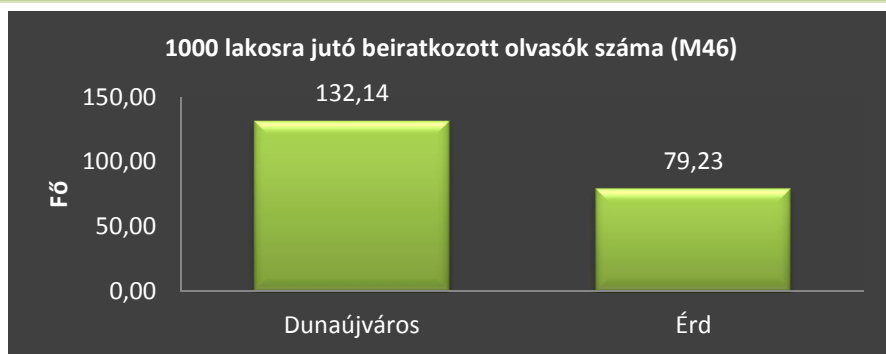
Intézmények/szakfeladatok	Beiratkozott olvasók száma:	Könyvtári egységek száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
Könyvtár:										
József Attila Könyvtár:	6186	2	18	8	4 370 000	532 000	53 903 000	13 244 000	13 749 000	83 297 000

Önkormányzati kiegészítés összege: **78 395 000 forint**, ami a teljes kiadás **94%-át** fedezi!

1000 lakosra jutó beiratkozott olvasók száma (M46)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az 1000 lakosra jutó beiratkozott olvasók száma látható településenként. Megállapítható, hogy a két település közül Dunaújvárosban magasabb az 1000 főre jutó beiratkozott olvasók száma.

Egy beiratkozott olvasóra jutó működési kiadás összege (M47)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy beiratkozott olvasóra jutó éves működési kiadás összege látható. Megállapítható, hogy a vizsgált két település közül Dunaújvárosban a magasabb az egy beiratkozott olvasóra jutó éves működési kiadás. A magas működési kiadás előre vetíti a magas személyi kiadások összegét.

Egy beiratkozott olvasóra jutó személyi kiadás és járulék összege (M48)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy beiratkozott olvasóra jutó éves személyi kiadás és járulék összege látható. Megállapítható, hogy a két összehasonlított település közül Dunaújvárosban magasabb az egy beiratkozott olvasóra jutó éves személyi kiadás és járulék összege. Érden alacsonyabb ez az érték. A két település között másfélszeres a különbség.

Egy beiratkozott olvasóra jutó dologi kiadás összege (M49)

Ábra

Megállapítások

Az ábrán az egy beiratkozott olvasóra jutó dologi kiadás összege látható. Megállapítható, hogy a két összehasonlított település közül Dunaújvárosban alacsonyabb az egy beiratkozott olvasóra jutó éves dologi kiadás összege.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

- A dunaújvárosi könyvtárat szinte teljes egészében az önkormányzat finanszírozza, minimális állami támogatás mellett. Megfontolandó, hogy egy ekkora településen szükség van-e két könyvtári egységre, mikor a majdnem kétszer ekkora Rákosmentén is csak két egység van. Látszik továbbá, hogy a személyi állományhoz kapcsolódó kiadások fajlagosan magasak, egy részletes felülvizsgálat során javasolt elemezni a könyvtár működtetéséhez szükséges feladatokat, kompetenciákat és szükséges létszámállományt.

3.4. KÖZÉTKEZTETÉS

Általános kitekintés

Közétkeztetés (37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet): „olyan rendszeres étkezést biztosító, szervezett közösségi ellátás, melyet nevelési-oktatási intézményekben, állami és önkormányzati finanszírozású nyári táborokban, fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményekben, szociális ellátás, gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében ellátott, különböző korú és egészségi állapotú személyek részére, a szolgáltatási szerződésben rögzített feltételek szerint, többnyire előre megrendelés alapján a nap egy meghatározott időszakában, meghatározott időtartamban nyújtanak.”

A közétkeztetés mint közszolgáltatás legfőbb biztosítói a települési önkormányzatok, jellemzően a diák- és felnőtt étkeztetési feladatokat vállalják magukra a köznevelési, oktatási intézményekben és tipikusan a szociális konyhákban. (A 2014 májusában kihirdetett 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokat tartalmazza.)

A **szociális konyha vagy szociális étkeztetés** a közétkeztetés fogalomkörének egy része, szociális alapszolgáltatás, típusa szerint személyes gondoskodást nyújtó ellátás, amelyet az önkormányzatoknak kell kötelezően biztosítaniuk. Az ellátás a jövedelmi helyzettől független.

Legfontosabb rendelkező jogszabályok:

- 1993. évi III. törvény 62. §-a, 114-119/B.§-ai,
- 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 19-20-24. §-ai,
- 9/1999.(XI.24.) számú SzCsM rendelet,
- illetve a már említett 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet.

„A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

- a) kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- b) elvitelének lehetővé tételével,
- c) lakásra szállításával.

Az ellátásért térítési díjat kell fizetni.”¹

A jogosultság részletes szabályait a települési önkormányzatok rendeletben szabályozzák.

A szociális alapszolgáltatás személyi térítési díjának megállapításánál a) a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelmét, b) kiskorú igénybe vevő esetén a családban egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni. A megállapított személyi térítési díj nem haladhatja meg a fentiekben megállapított jövedelem 30 %-át.

¹ Forrás: KézenFogva Alapítvány - <http://www.kezenfogva.hu/Adatbazis/ellatasok/31.html>

2013-tól az iskolák államosítása új helyzetet hozott magával, hiszen az állam az iskolák (pedagógiai munkájának) működtetésén túl számos helyen - a háromezer alatti lakosú településeken törvényi rendelkezés alapján, afelett pedig az érintett önkormányzatok kérésére - az intézmények fenntartását is átvette, ellenben az iskolai konyhák továbbra is az önkormányzatoknál maradtak.

Az étkezési térítési díjak megállapításáról a gyermekvédelmi törvény rendelkezik, mely többek között azt is kimondja, hogy a gyermekek után fizetendő díj mértéke nem lehet magasabb a nyersanyagnorma összegénél. Mindez azt jelenti, hogy a térítési díjba sem a rezsiköltségeket, sem a konyhai dolgozók bérét, azok járulékait nem lehet beleépíteni. A konyhák működtetésének állami támogatását ugyanakkor már korábban központilag megszüntették. Az említett okok miatt nagyon sok önkormányzat döntött amellett, hogy a saját konyhák és dolgozók fenntartása helyett az étkeztetési feladatokat kiszervezik olyan cégeknek, amelyek a méretgazdaságosság okán mindezt hatékonyabban tudják megoldani.

Ezzel párhuzamosan felerősödött a megfelelő ár-érték aránnyal kapcsolatos dilemma. Az igényes, jó minőségű ételmezés drágább, amit a kisebb pénztárcájú szülők kifogásolhatnak, ugyanakkor a „költséghatékonyság” következtében elterjedtek a rossz minőségű, sok panaszra okot adó étkeztetések, a panaszok jellemzően a kiszervezett szolgáltatást nyújtó cégek ellen irányulnak.

3.4.1. KÖZÉTKEZTETÉS HELYZETE DUNAÚJVÁROSBAN

Alapjellelmzők

Közétkeztetés célja	Helyi megoldások
Szociális étkeztetés	A szociális konyhát az Egyesített Szociális Intézmény üzemelteti. A konyha csak tálaló konyha, az ételt a Zalagast Kft. készíti és szállítja a helyszínre.
Bölcsődei étkeztetés	A bölcsődék maguk főzik az ételt. Az 5 bölcsődében 5 főző-tálaló konyha látja el a feladatot.
Köznevelés (óvodák, iskolák)	A köznevelési intézményekben a közétkeztetés kiszervezett, a Zalagast Kft. hosszú távú szerződés keretében végzi az étkeztetést.

Szociális konyha elemzése

Intézmények/ szakfeladatok	Férőhelyek/ engedélyezett maximális ellátottak száma:	A beírt/ ténylegesen ellátottak száma:	Szakdolgozók engedélyezett létszáma:	Egyéb alkalmazottak engedélyezett létszáma:	Saját bevételek éves összege:	Állami támogatás éves összege:	Személyi kiadások éves összege:	Járulékok éves összege:	Dologi kiadások éves összege:	Éves kiadás összesen:
ESZI és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai										
Szociális étkeztetés	455	386	5	2	33 819 000	21 369 000	11 233 000	2 559 000	55 131 000	68 923 000

Önkormányzati kiegészítés összege: **13 735 000 forint**, ami a teljes kiadás **20%-át** fedezi!

Szakdolgozói létszám és a jogszabályi előírás összehasonlítása

Adatok	Megállapítások
Átlagos adagszám (ellátott):	386/nap
Szakdolgozók száma:	5 fő
Jogszabályi előírás:	~4 fő
Eltérés:	1 fő
	Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint az önkormányzatoknak szociális étkeztetés ellátásához 100 ellátottként 1 szakdolgozót kell alkalmazniuk. Dunaújvárosban a 386 ellátott mellett 4 fő szakdolgozó alkalmazása javasolt.

A szociális konyhán helyben étkezésre is van lehetőség, de egyes ellátottak elviszik az ételt, másoknak kiszállítják. Az ellátásért díjat kell fizetni, amelynél figyelembe veszik a jövedelmi viszonyokat.

Bölcsődei étkezés elemzése

Az 5 bölcsődében 5 főző-tálaló konyha látja el az étkeztetési feladatokat.

A 283 beíratott gyermekszám mellett átlagosan napi 208 adag étel készül (négyeszi étkezés), amely 27%-os átlagos létszámkiesést jelent. 50%-os kedvezményben 29 gyermek (14%), 100%-os kedvezményben 33 gyermek (16%) részesül, az arányok hasonlóak más településekéhez. A nyersanyagár (amit a kedvezményben nem részesülők szülei teljes mértékben megfizetnek) 335 Ft/nap. Az étkezés teljes bekerülési ára 630 Ft/nap. Az árak más településekhez hasonló árszintet mutatnak.

A 2013. évben állami támogatást csak az ingyenes étkezésre kapott az intézmény: 102.000 Ft/fő, összesen $33 \cdot 102.000 = 3.366.000$ Ft.

Az 5 konyhán egy központi étlap van, egységes a nyersanyagok beszerzése és központilag történik az anyagkiszabás.

Általános szakmai irányelvként meghatározottak a következő létszámkeretek:

- Bölcsődénként 1 élelmezésvezető és 1 szakács
- Konyhai kisegítőre adagonként a következő irányszám ismert:

1-50 között	1 fő
51-100 között	1,5 fő
101-140 között	2 fő
141-170 között	2,5 fő
171-220 között	3 fő
221-270 között	3,5 fő
271-350 között	4 fő

A dunaújvárosi bölcsődéknél az étkeztetésben a következő létszámokkal dolgoznak (a bölcsődék után zárójelben szerepel a beíratott gyermekek száma):

- Zengő-Bongó Bölcsőde (72): 1 szakácsnő, 1 konyhalány
- Napraforgó Bölcsőde (58): 1 szakácsnő, 1 konyhalány
- Liszt Ferenc K. Bölcsőde (58): 1 szakácsnő, 1 konyhalány
- Hétszínvirág Bölcsőde (30): 1 szakácsnő, 1 konyhalány
- Makk Marci Bölcsőde (65): 1 szakácsnő, 2 konyhalány*

Összesen: 11 fő

* az ételallergiás gyermekeknek is főznek

Az egész intézményben 1 fő élelmezésvezető dolgozik.

Tehát mindösszesen: 12 fő

Az adatok alapján megállapítható, hogy a bölcsődei étkeztetésben a jogszabályi lehetőséghez képest kevesebb főt foglalkoztatnak, mind a konyhalányok száma, mind az élelmezésvezetők száma lehetne magasabb.

Ugyanakkor megfontolandó, hogy a 208 adag étel készítéséhez szükség van-e 5 főzőkonyhára, nem lenne-e célszerűbb 1-2 főzőkonyhából ellátni valamennyi bölcsődét, ezáltal tovább központosítva a beszerzést, elosztást, főzést.

Fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségek:

Szociális konyha

- A szociális konyha jól és hatékonyan működik Dunaújvárosban, a térítési díjak és az állami támogatás 80%-ban fedezik a kiadásokat (a maradék 20%-ot kell az önkormányzatnak támogatásként adnia), a személyi keretek pedig (1 fő többlettel) megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Bölcsődei étkeztetés

- A bölcsődei étkeztetésre a jó minőségű ételek készítése jellemző, a jelenlegi főzőkonyha számát tekintve a létszámkeret megfelel a hatékonysági elvárásoknak. Ugyanakkor Dunaújvárosban a bölcsődék viszonylag közel helyezkednek el egymáshoz (5km-en belül), ezért fejlesztési, hatékonyságnövelési lehetőségként elképzelhető a főzőkonyhák számának csökkentése és felváltása tálalókonyhakkal. A jelenlegi 5 helyett 1-2 főzőkonyha kialakításával további megtakarítás érhető el a személyi és a dologi kiadásokat illetően is, tekintettel arra, hogy a tálalókonyhákban nincs szükség szakácsra, kisebb méretű helyiségek is elegendőek és alacsonyabb a rezszi. Természetesen ilyen összevonási döntést csak a lehetőségek és körülmények pontos felmérése alapján lehet hozni, a felvetés további vizsgálatot igényel.